

SOF-BULLETTINEN

SVERIGES
OLYMPIAHISTORIKERS
FÖRENING

SPECIAL

S 49*

Januari 2002

* ISSN 1104 - 7259

INFÖR VINTER-OS

I SALT LAKE CITY USA

SALT LAKE 2002™

FEBRUARI 2002

**ANSVARIG UTGIVARE:
BJÖRN WALDEN**

SOF-Bulletinen

Special

Sveriges
Olympiahistorikers
Förening (SOF)

Föreningen bildades
den 3 mars 1986

Ansvarig utgivare:

Björn Walden

Sveriges Olympiahistoriska förening

har funnit att det finns behov och intresse att inför vinter OS 2002 i Salt Lake City, Utah, USA ge ut en SOF-Special med nyskrivet aktuellt och historiskt material gällande vinter OS och dess historia.

Som ansvarig utgivare är det stimulerande, och det känns angeläget att kunna ge denna information till SOFs medlemmar, samarbetspartners och andra intresserade.

Omsorgsfullt har medarbetare för denna SOF-Special valts ut bland SOFs medlemmar.

Vår förhoppning att du kommer att finna ett intressant material i skriften som ger dig en vidare syn på och en inblick i de Olympiska vinterspelens historia och de svenska insatserna.

Ytterligare OS-Special gällande OS i Salt Lake City kan beställas genom vår skattmästare Olle Svensson genom att sända in 50:- till vårt postgiro 54 14 10 -7.

BJÖRN WALDEN

Nästa SOF-möte

Årsmöte Mars 2002
med Björn Folin och en av
hockeyledarna berättar om
OS i Salt Lake City

Medarbetare

I detta nummer av SOF-Bulletinen, SPECIAL har förutom redaktören Stig Nilsson följande personer medverkat, Björn Walden, Vidar Martinell, Carl Erik Asplund, Claes G Bengtsson, Björn Folin, Ulf Pettersson och Håkan Sundström.

Ingen vapenvila under OS

George Bush har sagt nej till en vädjan från IOK om vapenvila under OS i Salt Lake City den 8-24 februari. Detta framkom vid ett möte mellan USAs president och IOKs president Jacques Rogge i Washington i november. USA ställer sig bakom den FN-resolution som syftar till att garantera alla idrottsmäns säkerhet under resan till och från OS, men en vapenvila kan Rush inte garantera.

Rogge önskar att USA lägger ner vapnen under OS precis som det hände i antikens Grekland. Detta hände även 1996 i Atlanta då FNs generalförsamling antog en resolution om vapenvila. En vapenvila nu skulle inte gälla speciellt för Afghanistan utan förhela världen. Afghanistan är det enda land som inte tillåts delta i Salt Lake City på grund av talibanregimens förbud mot kvinnlig idrott.

SOFs Styrelse

Ordförande: Björn Walden	Skyttevägen 28 D, 133 36 Saltsjöbaden	08 - 7173058
Vice ordförande: Owe Fröberg	Gammeltorpsvägen 5 B, 155 30 Nykvarn	08 - 55247473
Kassör: Olle Svensson	Bråvallagatan 4, 113 36 Stockholm	08 - 315829
Sekreterare: Kim Bengtsson	Skvadronsbacken 21, 174 47 Sundbyberg	08 - 733 15 54
Redaktör SOF-Bulletin: Stig Nilsson	Hagenvägen 12 B, 142 65 Trångsund	08 - 605 32 82
Klubbmästare: Carl Erik Eriksson	Box 44, 179 04 Färentuna	08 - 56042056
Ledamot: Claes G Bengtsson	Drakenbergsgatan 55, 117 41 Stockholm	08 - 6583992
SOK:s representant: Björn Folin	Storängens Strandväg 20, 131 41 Nacka	08 - 7165132

Vinter-OS började i Sverige

Av Stig Nilsson

De Nordiska Spelen firade 100 år den 9 februari 2001.

Var vad då de Nordiska Spelen?

Det är säkert många som aldrig hört talas om de Nordiska Spelen.

De Nordiska Spelen arrangerades första gången 1901 och sista gången 1926. 1896 hölls de första Olympiska Spelen i Aten och då föddes också tanken på att ha något liknande för vintersporterna.

Sverige och Norge var då i union och från början var det tänkt att spelen skulle arrangeras vart annat år växelvis i Stockholm och i Kristiania (Oslo). Men politiken satte stopp för detta. Samarbetet i unionsupplösningstider fungerade inte och 1905 bojkottade Norge spelen.

Men 1901 fick Nordiska Spelen en flygande start. Sverige fick då arrangera VM i konståkning och hastighetsåkning på skridskor. Det gjorde att spelen fick en hög status.

1909 kom man efter olympisk förebild in i fyraårscyklar och som mest var ett halvt dussin länder med. Och de Nordiska Spelen var också en av anledningarna till att Sverige fick arrangera OS 1912. Pierre de Coubertin hänvisade till att Stockholm kunde arrangera spel av större format.

Inspirerade till vinter-OS

Nordiska Spelen blev också en inspiration till Vinter OS som officiellt startade med spelen 1924 i Chamonix i Frankrike. Spelen kördes vart fjärde år från 1909 till 1917. Då ändrade man sig och spelen hölls nästa gång 1922. Det var en anpassning till de olympiska sommarspelen.

Arrangörerna ville fortsätta trots att vinter OS hade startat men 1926 blev ändå det sista. Då hade man för första gången ishockey med på programmet. 1930 inträffade något så ovanligt som att Stockholm saknade snö hela februari. Ändock försökte man senare väcka Nordiska Spelen till liv igen men av olika anledningar rann det ut i sanden. Men det blev ändå sju spel av olympiskt format.

100 årsjubileet firades med en jubileumsbok, en utställning på Nordiska Museet samt festligheter på Skansen. Då fick man testa Skeleton, en form av kälkåkning som nu kommer tillbaka på OS-programmet. Skeleton fanns med på de Nordiska Spelen 1921. Nordiska Spelen skulle också bidra till att locka turister till Stockholm och att åka kälke efter en ren var en av de stora attraktionerna

Vinter-OS genom åren

Av Uffe P (som i Pettersson)

De första "olympiska vinterspelen" hölls 1924 och det känner de flesta sportintresserade av någorlunda mogen ålder till - men hur var det egentligen med förhistorien? Där är kunskaperna möjligen mindre. Kanske vet man ändå att konståkning var med i OS 1908 i London - men före det då?

Jo, det ligger till så här, att redan 1894 i Sorbonne i Paris, då IOK grundades, så fanns konståkningen med bland de sporter som nämndes för ett tänkbart OS-program, men mer blev det inte med vinters fröjder. Det dröjde till 1908 innan några issportsegrare korades och då var det på The Princess Skating Club i London som ställts till förfogande för konståkningstävlingar som gick många veckor efter sommaravdelningen. Och för blågul del var det bara att tacka och ta emot då Ulrich Salchow, vår naturaliserade dansk, vann herrarnas åkning och därmed tog vårt första guld i en vintersport, vårt nionde i raden totalt sett. Då har jag inte räknat med extraspelen från 1906.

Inför spelen i Stockholm borde intresset för vintersport ha varit stort, men här stötte den italienske greven Eugenio Brunetta de Usseaux på patrull när han ville få svenskarna att införa skidloppning. Organisationskommittén i den Höga nord, med Viktor Balck i spetsen, hade inget intresse alls för den idén och man hade faktiskt redan 1910 strukit konståkningen från sitt program inför 1912. Man hänvisade till de etablerade Nordiska Spelen som gått 1902, 1905 och 1909 och som skulle gå igen 1913, alltså bara året efter OS.

Skotten i Sarajevo

Fortsatta vinterdiskussioner fördes åren efter Stockholm och inför Berlins sommarspel 1916 var det klart att det i februari skulle bli skidsport i Feldberg i Schwarzwaldbergen samt konståkning, hastighetsåkning på skridsko och ishockey i Berlin. Detta bestämdes 1914 på sessionen i juni, men bara dagar senare, 28 juni, föll skotten i Sarajevo, första världskriget utbröt och spelen 1916 blev aldrig av.

Om Sverige som vintersportland inte ville se snö och is på programmet så gjorde Belgien sitt till 1920 års spel i Antwerpen. Palace sur Glace kunde på sin konstis bjuda konståkning och därtill OS-premiär för ishockey där Canada slog Sverige i finalen om första plats, men där vi halkade ner fjärde plats. Man spelade nämligen efter det s k Bergvall-systemet (efter legendariske svenske ledaren Erik Bergvall) som innebar att man spelade nya "miniturneringar" om placeringarna två respektive tre och där Sverige alltså drog det kortaste strået. Men med hjälp av bandyspelare och

minimala förberedelser lades här ändå grunden för en företeelse som kom att bli något av det mest folkära vi haft i landet. Vår första OS-match var samtidigt vår första landskamp. Och tack för den, den ledde ju långt senare fram till OS i Lillehammer 1994 då Tre Kronor vann OS-guldet efter den nervkittlande straffläggningen mot Canada efter 2-2 vid full tid. 1920 gav vinterguld nummer 2 och 3 då Gillis Grafström och Magda Julin vann i konståkning.

Riktigt premiär 1924

Och så blev det då 1924 - och nu hölls de första vinterspelen. Eller hur var det egentligen? Svaret blir ett både nej och ja. På IOK:s session 1921 i Lausanne beslöts den 5 juni att man inte kunde införa separata vinterspel, men man gav i uppdrag åt kommande arrangörer av de Olympiska Spelen (alltså "sommarspelen") att om det var möjligt även arrangera en "Internationell vintersportvecka" under IOK:s beskydd. 1922 meddelade Paris att man till sitt arrangemang av sommarspelen 1924 skulle foga en vintersportvecka med skidloppning, konståkning, skridsko och ishockey. 1923 i februari valdes Chamonix vid Mont Blanc-massivet i östra Frankrikes alper som ort. Tävlingarna hölls och segrare i 14 grenar korades, bland dem Gillis Grafström som tog sitt andra raka OS-guld. Vid sidan om nämnda idrotter hade även bob kommit med. Chamonix blev en framgång och IOK beslöt 1925 att införa permanenta, från de Olympiska Spelen fristående, Olympiska Vinterspel vart fjärde år. Och den 6 maj 1926, vid sessionen i Lissabon, beslöt IOK att retroaktivt ge tävlingarna i Chamonix 1924 rang som de första Olympiska Vinterspelen.

Salt Lake City nummer XIX

Nummer I år 1924 och nu alltså dags för nummer XIX år 2002. 1924 var det 16 nationer med 258 startande varav 13 damer. Senast det begav sig, alltså i Nagano 1998, var det 72 nationer med 2.177 startande varav 787 damer. Antalet grenar 1924 var 14, gradvis har antalet ökat till Naganos 68 och Salt Lake Citys 73.

Arrangemangen har växt, och inte alltid bara av så att säga

den egna inneboende kraften i idrotten och sporterna. 1986 ändrade IOK sina regler och beslöt att de olympiska vinterspelen skulle få en egen tidscykel mitt emellan sommarspelen. Anledningen var att de amerikanska tv-bolagen inte ville ha konkurrerande spel samma år. Det skulle vara lättare att skaffa sponsorer och pengar om spelen skildes åt och så blev det.

IOK, olympiska spel, tv och pengar är numera på gott och ont sammanbundna till en tillsynes olösbar knut. Och för att kunna sälja vinterspelen i tv måste de utökas så att de skulle sträcka sig över tre veckoslut. Och alltså har man varit tvungna att plocka in nya grenar, grenar som kanske inte riktigt har den dignitet som "gamla kännare" vill se.

Först att arrangera enligt den nya tidens ordning blev Lillehammer som föllit i omröstningen om spelen 1992, men som i Söul-omröstningen slog bland andra Östersund. Tävlingarna i den lilla orten med omgivande fjäll och städer blev en jättesuccé, gynnade av ett gudomligt väder, en aldrig sinande publik tillströmning och en medaljutdelning på skid- och skridskoklädd fot som var bedövande. För svenskt vidkommande blev det inte så. Vi tog två guld det året: Pernilla Wiberg i alpin kombination och i ishockey. Vi tog ett silver genom Marie Lindgren i freestyle hopp. Sedan var det slut.

1998 i Nagano blev det två silver och ett brons. Andraplatser av Pernilla Wiberg i störtlopp och Niklas Jonsson på 50 km samt tredjeplats genom damernas curlinglag. Så ser de två senaste vinterspelens blågula medaljfacit ut. Imponerande? Knappast! Inte med tanke på forna fröjder.

"Till flydda tider..."

Johan Ludvig Runeberg, den svenskspråkige skalden i finskt 1800-tal, inleder sitt mest kända verk, alltså samlingsverket Fänrik Ståls Sägner, med den flammande fosterländska Vårt land (tryckt första gången 1846, sjungen för första gången 1848, sedermera Finlands nationalsång), och därefter följer dikten, den 27 strofer långa, Fänrik Stål som fullbordades 1847-48. Den inleds så här (de fyra första versraderna):

DU BÄR VÄL SOF-NÅLEN?

**DEN KAN DU KÖPA TILL SJÄLVKOSTNADSPRIS, 20 :-
(+ EVENTUELLA PORTOKOSTNADER)**

**NÅLEN BESTÄLLES ENKLAST GENOM ATT SÄTTA IN
BELOPPET PÅ SOFs POSTGIRO 541410 - 7**

**20:- FÖR LEVERANS MED ORDINARIE UTSKICK
25:- FÖR OMGÅENDE I SEPARAT UTSKICK**

VISA ATT DU ÄR SOF-ARE - BÄR SOF-NÅLEN

Till flydda tider återgå

min tanke än så gärna,

mig vinkar från förflutna år

så mången vänlig stjärna.

Den kan jag tänka på ibland och den stämmer så förunderligt väl med svensk vinterolympisk idrott - det var bättre förr, åtminstone om man mäter i medaljer och poäng. I och för sig behöver man inte gå så långt tillbaka för att hitta en storhetsperiod, från Lake Placid 1980 via Sarajevo till Calgary 1988, då den svenska flaggan vajade stort och färgglatt. Men vi är så kraftigt beroende av att enstaka stjärnor skall lyckas. Frånsett våra skidåkare under 80-talet så har vår bredd inte varit bedövande. Av våra 11 guld 1980-88 tog exempelvis Tomas Gustafson själv tre av dem och resten är skidor. Inget fel i det, men är vi egentligen en så stor vintersportnation längre?

I takt med att utbudet breddas och att antalet nationer i vinterspelen ökar så halkar vi relativt sett bakåt. Den nämnda periodens 11 guld följdes av endast tre guld 1992-98. Storslalom damer genom Pernilla Wiberg 1992, ishockey och alpin kombination genom Wiberg 1994 samt noll guld 1998. Kanske ändå inget att förvånas över - vi är väl inte bättre än så. Och noll guld är kanske inte heller något att gråta över. Kom ihåg att prestation och placering inte nödvändigtvis är samma sak. Långt därifrån.

Genom tiderna

Avslutningsvis några ord om genom-tiderna-bästa. Vi kan ta våra 39 guldmedaljer, 28 silver, 35 brons och 208 poäng och från vår åttondeplats i medaljligan (räknat poäng 3-2-1 för guld-silver-brons) blicka uppåt. Där finner vi DDR 37-28-35=225; Tyskland 43-36-30=229; Finland 38-49-48=257,33; Österrike 39-53-53=275; USA 59-59-40=327,33; Sovjetunionen/EUN 87-63-67=450; och i topp vårt lilla glesbefolkade grannland Norge med 83-87-70=488,33.

Och för att belysa det här med breddinsats tittar vi på i vilka och hur många idrotter de åtta främsta i nationspoäng (7-5-4-3-2-1) tog poäng i Nagano 1998:

1) Tyskland 190 (bob, konståkning, rodel, skidor, skidskytte, skridsko); 2) Norge 162 (curling, skidor, skidskytte, skridsko); 3) Ryssland 133 (ishockey, konståkning, skidor, skidskytte) 4) Österrike 125,5 (rodel, skidor, skridsko); 5) USA 114,75 (bob, curling, ishockey, konståkning, rodel, skidor, skridsko); 6) Canada 108 (bob, curling, ishockey, konståkning, skidor, skridsko); 7) Nederländerna 85 (skridsko); 8) Italien 83 (bob, konståkning, rodel, skidor, skidskytte, skridsko). 16) Sverige 23,75 (curling, ishockey, skidor).

Vi ser att frånsett Nederländerna med bara en idrott, som å andra sidan är superstark, och Österrike med samma antal som Sverige, men superstarka skidor, så har alla nationerna i toppen större bredd i antal sporter än Sverige.

Hur blir det i Salt Lake City? Tar vi medaljer i större omfattning och i fler idrotter än under de senaste spelen - eller skall trenden hålla i sig och talet om svenska framgångar, som framförs lika glatt från förbund och aktiva som från tidningar och etermedier, klinga så tomt som vi nästan börjat vänja oss vid?

Den olympiska elden

Den olympiska elden tändes den 19 november 2001. Det skedde vid en ceremoni bland ruinerna där de första spelen hölls för 2700 år sedan. Elden gick sedan i stafett genom Grekland under två veckor och flögs sedan till USA och Salt Lake City. Elden tänds genom solens strålar men då det var molnigt denna dag i Grekland hade man problem att få facklan att tända.

Idrottshistoriens största soppkök

Under OS i Salt Lake City får vi stifta bekantskap med idrottshistoriens största soppkök. Campbells är officiell leverantör. Idrottsmännen, ledare, tränare, 75 000 förväntade besökare varje dag och 20 000 frivilligarbetare under OS kommer att värma sig med den i USA så populära kycklingsoppan eller andra varianter. Campbell förser redan USAs OS-trupp med mat och man kommer att fortsätta med det över sommarspelen 2004. Man har också grundat en fond på motsvarande fem miljoner kronor till gagn för USAs olympialag. Detta motsvarar det svenska näringslivets satsning på våra topp- och talanggrupper.

IOK saknar försäkring

Internationella Olympiska kommittén, IOK, har inte tecknat någon försäkring för att gardera sig mot ett inställt Vinter-OS.

IOK har valt att inte försäkra sig men försäkringsfrågan för större idrottsvenemang har blivit mycket aktuell efter terrorattacken mot USA.

Skidsport i OS

Av Vidar Martinell

1924 Chamonix (FRA)

Vid de första vinterspelen som ägde rum i Frankrike dominerade Norge stort. Vann nästan alla medaljerna som stod på spel. Det var bara på 18 km och i backe som de förlorade bronsmedaljerna. Thorleif Haug blev världens skidkung med sina tre guld - 18 km, 50 km och i nordisk kombination samt fjärdeplacering i backe.

De svenska skidlaget hade det mycket svårt och fick med sig hem endast några poängplaceringar. Torkel Persson femma, Ernst Alm sexa på 18 km, Per-Erik Hedlund sexa 50 km samt Axel Herman Nilsson femma (NOK) och sexa (backe).

1928 S:t Moritz (SUI)

Samma dag (6 maj 1926 i Lissabon) som Chamonix retroaktivt fick sitt olympiska status, valdes S:t Moritz som arrangör för de andra vinterspelen.

Tittar man på prislistorna från S:t Moritz återspeglar de ungefär samma styrkeförhållande som de i Chamonix fyra år tidigare. Norge dominerade skidsporten. Tog storslam på 18 km och i kombinationen samt guld och silver i backe. Den svenska myndighetsdagen kom tisdagen den 14 februari när Sverige tog alla medaljerna på den tunga femmilen som avgjordes på sluttampen i 25 graders värme (!). Per-Erik Hedlund var i toppform och vann med nära 13 minuters segermarginal till Gustaf "Husum" Jonsson som i sin tur endast var 16 sekunder före Volger Andersson. På 18 km blev "Särna-Hedlund" sexa. I nordisk kombination blev Axel Herman Nilsson fyra och Sven-Olof Lundgren sexa. I backe Sven Eriksson (Selånger) sexa.

1932 Lake Placid (USA)

Sven Utterström blev olympisk mästare på 18 km, två minuter före silvermannen Axel Wikström från Skellefteå. Den populära "Uttern" fick plåster på såren för den otur som drabbade honom i S:t Moritz när han blev klimatsjuk. Han var även storfavorit på femmilen i Lake Placid. Tyvärr försenades starten i tre timmar. Det blev ödesdigert för den svenske storrännaren. Han, som hade inställt sig på en tidig start, fick nu "ladda om" och det lyckades inte. "Uttern" blev sexa efter att magen hade kommit i olag. Sven Eriksson var poängplockare med sina fjärde- (backe) och femteplaceringar (NOK).

1936 Garmisch-Partenkirchen (GER)

Minnesvärda svenska skidtriumfer i högsta grad. Erik Larsson, allas vår "Kiruna-Lasse", vann otippad 18 km före norrmannen Oddbjörn Hagen. En lätt förkyld Martin Matsbo missade som fjärde man bronset med tre sekunder. På femmilen tog sedan "Kvartetten som inte sprängdes", d v s Elis Wiklund, Axel Wikström, Nils Englund och Hjalmar Bergström i nämnd ordning, hand om tätplaceringarna. Aldrig tidigare hade en svensk skidfråmgång väckt ett sådant genljud, fått en sådan uppmärksamhet, tagit sådana proportioner som den här, en mycket stor idrotts-historisk händelse. I den första olympiska stafetten tog Sverige (John Berger, Erik Larsson, Artur Häggblad, Martin Matsbo) brons.

Sven Eriksson (med efternamnet Selånger 1939) gav Norges fenomenale Birger Ruud en hård match i backe inför 130.000 åskådare. Sven blev som silvermedaljör besegrad blott med halvannan poäng av Ruud efter att totalt ha hoppat 2,5 meter längre än norrmannen.

I "Ga-Pa" var det olympisk premiär i alpint. Åres Bertil Persson blev dock endast 31:a man i den enda grenen kombinationen.

1948 S:t Moritz (SUI)

Schweizarna fick i S:t Moritz sätta igång att duka det olympiska bordet för andra gången. För Sverige gick det som smort. En generation skidans folk som världskriget isolerade fick nu chansen att känna på den internationella konkurrensen. Det gick som väntat, d v s bra. En tredubbel seger på 18 km med Martin Lundström, Nils Östensson och Gunnar Eriksson i nämnd ordning. Skidkungen "Moran-Nisse" som hade besvär med den tunna luften blev femma. Han tog dock gruvlig revansch på 50 km som han överlägset vann före Harald Eriksson medan Anders Törnkvist slutade femma. Stafettlaget (Nils Östensson, Nils Täpp, Gunnar Eriksson, Martin Lundström) stod i särklass och vann med nära nio minuter före Finland. Till detta kom fina placeringar i nordisk kombination av Sven Israelsson, brons, i alpin kombination Hasse Hansson sexa, och i den som egen gren nu OS-debuterande grenen specialslalom, där Olle Dalman var femte man.

1952 Oslo (NOR)

Vid den olympiska sessionen i Stockholm den 21 juni 1947 utsågs Oslo med 18 röster mot Cortinas 9 till värd för de sjätte vinterspelen 1952.

För Sverige blev det tyvärr tidernas mardröm på skidsidan. Stafettlaget (Nils Täpp, Sigurd Andersson, Enar Josefsson, Martin Lundström) tog brons. Samma medaljvalör i backe hemförde Kalle Holmström. En strong pre-

station av brättslickaren från Bjurholm och IFK Kiruna. Nils Karlsson, allas vår "Mora-Nisse" tog två poängplaceringar, femma 18 km och sexa 50 km. En trots allt fin prestation med tanke på att han under OS utan att veta om det, tävlade med varbildning i käkhålan. Längddamerna gjorde nu sin OS-debut där Märta Norberg som fyra missade bronset med tre sekunder på 10 km. Stig Sollander femma (slalom) och sexa (storslalom, som nu tillkommit).

1956 Cortina (ITA)

Med den på många sätt fenomenale Sigge Bergman som ny ordförande började skidförbundet smida planer för framtiden med nya friska krafter till förfogande. Och med Sigge i spetsen skulle också framgångarna komma, kanske snabbare än någon ens anat.

Den svenska skidsporten återvände till världsscenen, nu med den väldige Sixten Jernberg som primus motor. Mannen, med "skiddjävulen" i kropp och sinne. Trots att den stora idrottsnationen Sovjetunionen gjorde debut i vinter-OS så blev det många fina svenska framgångar. Vad sägs om denna medaljskörd för de svenska "S-en": Sixten Jernberg, guld (50 km), silver (15 + 30 km), Sonja Edström brons (10 km), "Silver-Bengt" Eriksson silver (NOK), Stig Sollander brons (slalom) samt de svenska stafettlagen (herrar: Lennart Larsson, Gunnar Samuelsson, Per-Erik Larsson, Sixten Jernberg - damer: Irma Johansson, Anna-Lisa Eriksson, Sonja Edström) som tog var sina bronsmedaljer. Dessutom en uppmärksammat femteplats av Sven Pettersson i backhoppning.

1960 Squaw Valley (USA)

De åttonde vinterspelen blev en solig succé. Skidlöparna hade sin tävlingsplats i McKinney Creak med ett förrådskt höjdläge, på vissa ställen över 2000 m ö.h. Längdtävlingarna blev ett fysiologiskt lotteri. Sverige drog både nitar och vinstlotter. Sixten Jernberg var till en början i superform. Det visade han genom att vinna tremilen före Rolf Rämngård med Lennart Larsson på femte plats. Men sen bröt formkurvan tvärt ner till följd av en förkylning. Men han klarade silverret på 15 och blev femma på 50 km. Där klarade Rämngård bronset men dagens man var Lennart "Lill-Järven" Larsson som bröt en skida på första milen och det dröjde länge och väl innan han kunde fortsätta på sin reservskida. Här förlorade den fine sportsmannen från Granbergsträsk en given medalj. I stafetten drog svenska herrarna en nitlott. Janne Stefansson på andra sträckan tålde inte den tunna luften och klappade igenom. Sverige missade bronset med 10 sekunder.

Det mest överraskande guldet kom i damernas stafett där trion Irma Johansson, Britt Strandberg, Sonja Edström-Ruthström vann guldet före segertippade Sovjet! Sonja

bästa i c k e ryska som femma på 10 km.

Skidskytte gjorde sin OS-debut med svensk seger genom den då 28-årige Klas Lestander från nordliga Arjeplog. 20 träff av 20 möjliga var hans guldgrund.

1964 Innsbruck (AUT)

Tyrolens huvudstad Innsbruck stod som värd 1964. För Sveriges skidfolks del skulle det dröja ända till femte dagen innan något inträffade som kändes gott kring hjärtat: ett brons av Sixten Jernberg på 15 km vars skidkarriär nalkades sitt slut. På femmilen visade Sixten sin fantastiska segervilja och vann före Assar Rönnlund med Janne Stefansson på fjärde plats. Janne som i Seefelds skidspår även blev fyra (30 km) och femma (15 km). Sixtens femteplats på 30 km ej att förglömma.

Sällan har idrotts-Sverige haft en så dramatisk och spännande stund framför TV och radioapparaterna som vid den avslutande herrstafetten. Efter det att Karl-Åke Asph, Sixten Jernberg och Janne Stefansson gjort sitt åkte svenske slutmannen Assar Rönnlund ut i spåret som trea efter Sovjet och Norge med självaste OS-kungen (guld på 15 och 30 km) vid dessa spel, Finlands väldige Eero Mäntyranta i hälarna. Efter att ha tagit in halvminuten på Kolttjin och 19 sekunder på Grönningen ser Assar en kilometer före mål chansen till ett ryck, tjänar tio meter på direkten och den marginalen tänjer han ut och Eero har inte en chans att följa. Sverige vinner guldet, beundrad av hela Europas TV-tittare.

På damsidan tar Britt Strandberg en fjärde (10 km) och Toini Gustafsson en sjätte - (5 km) plats. Medan Britt och Toini samt Barbro Martinsson klarar silvermedaljen i damstafetten.

En annan poängplockare var friska viljan Kjell Sjöberg från Ö-vik som blev femma i stora backen.

1968 Grenoble (FRA)

Den franska universitetsstaden Grenoble stod 1968 som värd. Längdtävlingar ägde dock rum i Autrans, som ligger i bergen ovanför Grenoble.

Toini Gustafsson blev OS-drottning genom sina flotta segrar på såväl 5 som 10 km. Barbro Martinsson övertygade stort och blev fyra på båda distanserna, sammanlagt 8,5 sekunder från två bronsmedaljer. I damstafetten tog Sverige silver genom Toini, Barbro och Britt Strandberg. Detta gjorde även våra herrar (Jan Halvarsson, Bjarne Andersson, Gunnar Larsson och Assar Rönnlund). Gunnar "Hulån" Larsson brons, Halvarsson femma och Bjarne sexa på 15 km. Den nyligen bortgångne Melcher Risberg var som femma på 50 km endast 51,2 sekunder från guldet där var Hulån sexa.

När den olympiska premiären för skidskyttestafett avgjordes var svenskarna (Lars-Göran Arvidson, Tore Eriksson, Olle Petrusson, Holmfrid Olsson) de enda som sköt fullt vilket resulterade i ett oväntat brons.

1972 Sapporo (JPN)

De första olympiska vinterspelen på Asiens väldiga kontinent avgjordes i japanska Sapporo.

Måndagen den 7 februari blev Sven-Åke Lundbäcks största dag som skidlöpare. Det var då han med stor segerglöd vann guld på 15 km - segermarginal 32 sekunder! På 30 km var Gunnar Larsson fyra – endast sekunden efter bronsmannen. I herrstafetten kom Sverige fyra.

Ännu en gång lyckades vi ta en medalj i skidskytte. Lars-Göran Arvidson tog individuellt brons medan manskapet Lars-Göran Arvidson, Olle Petrusson, Torsten Wadman och Holmfrid Olsson blev femma i stafetten.

1976 Innsbruck (AUT)

Innsbruck stod för andra gången i OS-historien som värd 1976.

Det var nu som vår kanske mest folkkäre idrottsman någonsin, Ingemar Stenmark gjorde OS-debut med brons i storslalom medan han bröt i andra åket i specialslalom.

Delsbostintan Eva Olsson tog två femteplaceringar (5 och 10 km), damstafettlaget kom fyra, herrstafettlaget femma. Överraskande bronsmedaljör blev Benny Södergren på femmilen. Den ende skidrännaren som det var lite krut i. Annars var det ruggig t smått om svenskar som slog berömda motståndare i dessa spel.

1980 Lake Placid (USA)

När Lake Placid var arrangör 1932 var det 17 nationer som deltog med 306 aktiva. Nu var det 37 med 1067. Tala om utveckling.

Stora svenska skidsegrare var Ingemar Stenmark och Thomas Wassberg. Den sistnämnde gjorde en finess som är omöjlig att upprepa. Han vann på 15 km det olympiska guld över Juha Mieto från Finland med en hundradels sekunds marginal. I fortsättningen får inte ett skidlopp avgöras med så knappa marginaler. Nu gäller en tiondel.

Ingemar Stenmark var storfavorit till dubbla guld. Och visst infriade "Stenis" förväntningarna. Förest seger i storslalom efter en hård kamp med gamle antagonisten Andreas Wenzel (segermarginal 75/100) och därefter 50/100 före Phil Mahre i specialslalom. Naturbarnet från Tärnaby hade ytterligare befäst sin ställning som världens främste utförsåkare och han kunde glädja sig åt fyra medaljer då OS också räknades som VM.

Svenska poängplockare i övrigt: Thomas Wassberg fyra på 30 km, herr- och dam-stafettlagen femma respektive sexa.

1984 Sarajevo (JUG)

I Sarajevo 1984 satte vädret olympisk bottenrekord. Det började snöa två timmar efter invigningen och slutade först när spelen var över. Ungefär en och en halv meter nysnö hann ramla ner.

För Sveriges del var det olympiskt genombrott för fenomenet från Skamhed, nämligen Gunde Svan. Han blev långskidans främste med guld (15 km), silver (50 km) och brons (30 km) samt delägare i stafettguld tillsammans med Jan Ottosson, Benny Kohlberg och Thomas Wassberg.

Gunde som imponerade stort, präglade av både taktik, teknik och kämpaglöd. Tillsammans med Thomas Wassberg bjöd han på den mest dramatiska underhållningen under avslutande femmilen. Vid 7,5 km ledde Thomas med 5,5 sekunder. Vid 19 ledde han med 19,7. Vid 32,5 var Gunde först med en marginal av 7,4. Vid 44,5 var Gundes ledning 1 sekund. I mål stod Thomas som segrare med 4,9! Ett mer dramatiskt femmilslupp har inte setts i OS.

På damsidan gjorde Marie Risby stronga lopp. Fyra (5 km) femma (20 km) och sexa (10 km). Damlaget kom på femte plats i stafetten.

I specialslalom blev Jonas Nilsson fyra. (Stenmark ansågs vara proffs och fick inte delta.)

1988 Calgary (CAN)

I Calgary gick det inte alls för våra skidlöpare i inledningen av OS. Sovjet tog fem av de sex medaljerna som stod på spelen på 15 och 30 km. Men så kom avslutning med di svenske...

Våra stafettgrabbar Jan Ottosson, Thomas Wassberg, Gunde Svan och Torgny Mogren vann guld före Sovjet. På femmilen vann Gunde Svan guld med Jan Ottosson på en hedrande sjätteplats. Damerna endast sexa i sin stafett.

En mycket stark insats svarade Lars-Börje Eriksson i Super-G med sin bronsmedalj. Ingemar Stenmark avslutade sin OS-karriär med en femteplats i specialslalom, placeringen före Jonas Nilsson.

1992 Albertville (FRA)

När de sextonde vinterspelen ägde rum i Frankrike visade framförallt Pernilla Wiberg att hon stod pall när det krävdes. Hon vann guld i storslalom som var Sveriges första alpina dammedalj någonsin i OS. "Wiberg Reine de Suède" (Wiberg drottning av Sverige) löd en fransk rubrik sedan Pernilla med en sekund utklassningsvunnit i storslalom.

Thomas Fogdö, ej att förglömma, tog en meriterande femte plats i specialslalom.

När det gäller våra längdlöpare gladda Christer Majbäck med sin bronsmedalj på 10 km där Niklas Jonsson kom femma. I Jaktstart (10 km, K + 15 km, F) kom Torgny Mogren femma och Majbäck sexa. Samma placering nådde Majbäck på 30 km. I stafetten missade de svenska herrlaget bronsmedaljen med två tiondelar. Bland damerna lyckade Marie-Helene "Billan" Westin klara av sjätteplats i Jaktstart (5 km, K + 10 km, F).

Våra skidskyttar visade upp den bästa facit sedan 1960 när grenen kom upp på OS-programmet. Mikael Löfgren tog brons på 20 km och stafettlaget (Ulf Johansson, Leif Andersson, Tord Wiksten, Mikael Löfgren) tog Sveriges första OS-medalj i skidskyttestafett sedan 1968, då det, liksom nu blev brons. Våra damer blev sexa i sin stafett.

I Albertville var det premiär för Freestyle i OS. En sport som första gången i tävlingsammanhang avgjordes i USA 1971. Tio år senare kom den första världscupen medan VM-premiären ägde rum 1986. Nu i OS-premiären gick de tre svenska herrarna Jörgen Pääjärvi, Leif Persson och Björn Åberg till final i Puckelpist men fick där nöja sig med placeringarna sex, åtta respektive 16.

1994 Lillehammer (NOR)

Lillehammer som till allmän överraskning slog Östersund med tre röster vid sessionen i Söl den 15 september 1988 när det avgjordes vem som skulle tilldelas OS-värdskapet 1994.

Lillehammer med den norska idrottstraditionen som grund och med vädrets hjälp kunde bjuda på de kanske bästa spelen i den bästa vintermiljön.

För de svenska skidfolket var det ännu en gång Pernilla Wiberg som stod överst på prispallen. Denna gång i den Alpina kombinationen (störtlopp + slalom). Hon tog även två fjärdeplaceringar – i slalom och Super-G. En femteplacering klarade Thomas Fogdö återigen i slalom.

Längdlöparna var sorgebarnet i dessa spel med endast tre sjätteplaceringar som bäst. De båda stafettlagen samt Christer Majbäck på femmilen som var 74,8 sekunder från medalj.

I Freestyle blev det en silvermedalj i Hopp för Marie Lindgren medan Jörgen Pääjärvi blev femma i Puckelpist.

1998 Nagano (JPA)

Vid IOK:s kongress i Birmingham 15 juni 1991 tilldelades japanska Nagano vinterspelen 1998.

För skidornas del var det Pernilla Wibergs silver i störtloppet och Niklas Jonssons oväntade silver på femmilen

glädjestunderna. Två av de få ljuspunkterna vi fick uppleva.

Pernilla hade en säsong i skadornas tecken och ingen såg någon större medaljchans för henne. Hon visade dock i störtloppet än en gång att hon är mästare på att lyckas i de stora mästerskapen. Slagen endast av Katja Seizinger med 29 hundradelar. Pernilla tog Sveriges första medalj i den alpina motsvarigheten till bilsportens Formel 1. Noteras måste också Parik Järbyns sjätteplats i Super-G

Femmilen blev en riktig rysare med Niklas Jonsson i huvudrollen. Efter drygt 21 km hade Björn Dählie hunnit ifatt pitegrabben som startade 30 sekunder före. Paret höll sedan ihop i drygt 27 km. I backarna upp mot skidstadion lyckades Niklas skaka av sig Dählie. I mål var differensen endast åtta sekunder till Dählies fördel. En prima avslutning på ett annars bedrövligt svenskt längd-OS. Herrstafettlaget blev fyra men i övrigt var det mörkt sett med svenska ögon.

I Freestylegrenen puckelpist blev Jesper Rönnbäck sexa. Samma placering nådde Jacob Söderqvist i Halfpipe - en Snowboardgrenen som nu hade OS-premiär i Nagano.

Finländare dopade även 1976

VM på skidor 2001 blev en riktig missräkning för Finland. Där visade det sig att flera av skidåkarna tagit otillåtna medel d v s varit dopade. Det var skrämmande inte bara för att några skidåkare tagit otillåtna medel utan mer för att förbundsfunktionärer varit inblandade. Nu blev de genom bra testmetoder upptäckta och får inte ställa upp vid OS i Salt Lake City. Förhoppningsvis har dessa avslöjanden medfört att alla idrottsmän nu aktar sig för att inta otillåtna medel.

Nu har det också visat sig att det inte var första gången som finländska skidåkare fuskat. I en nyutkommen bok avslöjar Arto Koivisto att han var dopad vid OS 1976 då han var med om att ta OS-guld för Finland i stafett. Han tog hjälp av både bloddoping och tillväxthormoner. Skandalen vid hemma-VM fick honom att göra upp med sitt mörka förflutna. Han känner sig skyldig för att han svikit sitt folk. De aktiva som tävlade samtidigt som Koivisto är inte överraskade. Doping förekom i många länder främst öststaterna men testmetoderna var då inte så bra att alla kunde avslöjas. På den tiden var många skid mästernärliga. De var inte bra under säsongen i sin helhet men plötsligt när det gällde mästerskap var de på topp. Toppningen höll bara i några dagar. Men det fanns inga bevis.

Vi tror inte att doping varit utbredd i den svenska truppen. Vi har haft en helt annan syn på doping. Kanske kommer fler avslöjande fram från vårt grannland i öster.

Bara ett OS-guld för Sverige

Av Stig Nilsson

Ishockeyn blev olympisk gren 1920. Då inträdde också Sverige i Internationella Ishockeyförbundet medan Tyskland och Österrike uteslöts som krigsförbrytare.

1920 var fyra år före de första olympiska vinterspelen. Att Sverige trädde in i den olympiska ishockeyturneringen redan 1920 berodde främst på att den store mecenaten Isaac Westergren blev intresserad av sporten. Och han lår ha avsatt en halv miljon kronor på hockeysatsningen till OS i Antwerpen.

Antwerpen var ju ett sommar-OS men staden hade en fin ishall. Sverige deltog i OS 1920 utan erfarenhet av spelet. Man hade inte ens någon utrustning och fick låna överbliven utrustning av USAs lag. Kanadas massör var också till stor hjälp.

Första omgångens matcher slutade så här: Kanada-Tjeckoslovakien 15-0, USA-Schweiz 29-0, Sverige-Belgien 8-0. Frankrike stod över. I semifinalen slog Kanada USA med 2-0 och Sverige Frankrike med 4-0. Sverige var då klara för final, 1-12 mot Kanada. Men det blev inget silver för Sverige. En svensk simledare lyckades genomdriva vattenpolosystemet. Detta drabbade Sverige som fick spela många och täta matcher. Första en silvermatch mot USA, 0-7, sedan bronsmatcher mot Schweiz 4-0 och mot Tjeckoslovakien 0-1. Således en fjärde plats för Sverige.

Att Sverige lyckades göra ett mål på Kanada var en sensation och för den svarade Stor-Klas Svensson.

Första vinter OS 1924

Vinter-OS genomfördes för första gången 1924 i Chamonix. Kanada vann som väntat före USA. Sverige slog i första matchen Schweiz men föll mot Kanada med 22-0 - den största svenska landslagsförlusten genom tiderna. Sverige var därmed tvåa i gruppen och fick möta USA i medaljmatch, 0-20. Så blev det bronsmatch mot Storbritannien, som slutade i en svensk förlust 4-3 och åter en fjärde plats för Sverige.

Silver för Sverige 1928

Nästa OS gick i St Moritz 1928. USA hade problem med proffsreglerna och kunde inte ställa upp. Kanada vann åter. Laget stod över till slutspelet. Sverige slog Tjeckoslovakien i guppsspelet med 3-0 och spelade 2-2 mot Polen och det räckte att gå vidare. I slutspelet blev det förlust mot Kanada, 0-11 men segrar mot Schweiz med 4-0 och mot

Storbritannien med 3-1. Sveriges första OS-medalj i ishockey, silver.

1932 gick vinter OS i Lake Placid. Kanada vann före USA och Sverige hade inte råd att skicka något lag till Lake Placid.

Sedan var det vinter OS i Garmisch 1936. Sverige ställde upp med ett starkt lag och började med 2-0 mot Japan. Sedan blev det 0-1 mot Storbritannien - en stor besvikelse. Men det var nog ingen sensation, Storbritannien vann sedan OS-guldet. I semifinalomgången slog Sverige Österrike med 1-0 men föll mot Tjeckoslovakien med 4-1. Slutligen blev det 1-2 mot USA och en delad femte plats med Tyskland. Medaljerna gick till Storbritannien, Kanada och USA.

1940 och 1944 blev det inget OS på grund av kriget.

Stökigt i St Moritz 1948

1948 gick OS i St Moritz. Det började med bråk kring USAs deltagande. USA kom med två lag - Brundages lag deltog i defileringen medan det andra laget deltog i turneringen. Utmärkande för turneringen var att det blev mycket bus och fullt spel som dåliga domare inte kunde hantera. Sverige kunde inget göra åt topplagen. Kanada vann åter på samma poäng som Tjeckoslovakien och före Schweiz. USA kom fyra men deltog inte i OS - bara i VM. Det betydde att Sverige kom på fjärde plats i OS. Turneringen store artist var Tjeckoslovariens Vladimirt Zabrodsky - sedan länge boende i Sverige.

1952 vann åter Kanada men nu gjorde också Sverige en stark turnering och tog brons. Mot Kanada ledde Sverige med 2-0 men Kanada kvitterade och kunde göra segermålet 20 sekunder före full tid. Snudd på guld för Sverige. Nio lag ställde upp och det betydde åtta hårda matcher för lagen. Sverige klarade lätt Finland (9-2), Polen (17-1), Norge (4-2) och Tyskland (7-3). Sverige slog också USA med 4-2 och Schweiz med 5-2. Mot tjeckerna blev det förlust med 4-0. Båda lagen slutade på samma poäng och då sa reglerna att man skulle spela en extra match om bronsmedaljerna och Sverige vann överraskande med 5-3 och tog brons. Under denna turnering fick Sven Tumba sitt genombrott.

Nu kom Sovjet

OS i Cortina blev Sovjets stora genombrott, guld före USA och Kanada. Sverige på fjärde plats. Sovjets store stjärna var Bobrov. Nio nationer ställde upp. Sverige blandade toppmatcher (Tjeckoslovakien 5-0) med plattmatcher (Västtyskland 1-1). Sverige på fjärde plats.

OS 1960 gick i Squaw Valley. Transatlanterna USA och Kanada satte nu Sovjet på plats och tog guld- och silvermedaljerna före Sovjet och Tjeckoslovakien. Sverige

slog Japan i kvalet med 19-0 och Västtyskland i slutspelet med 8-2. Bästa matchen gjorde Sverige mot Sovjet, 2-2.

1964 var det åter dags för en svensk medalj. I turneringen i Innsbruck blev det silver efter Sovjet. Sverige slog Italien i kvalmatchen med 12-2. I slutspelet blev det fem segrar och förluster mot Kanada 1-3 och Sovjet 2-4. Finland hade ännu långt till Sveriges klass. Med 7-0 vann Sverige matchen mot Finland. Sverige, Tjeckoslovakien och Kanada hamnade på samma poäng, målskillnaden gav Sverige silver och Tjeckoslovakien brons.

Sverige räddade Sovjet

I Grenoble 1968 var Sovjet nära att missa guldet. Ryssarna förlorade mot tjeckerna i en dramatisk match med 5-4. För att få guld behövde tjeckerna en seger mot Sverige i sista matchen men Sverige gjorde en kämpamatch och spelade 2-2 och guldet gick till Sovjet. De stora i det svenska laget var Honken Holmqvist, Lill-Strimma Svedberg och Bert Ola Nordlander. Men någon medalj blev det inte för Sverige. En svag insats mot Kanada, 0-3, gjorde att Sverige hamnade på fjärde plats.

Sverige slarvade bort silvret

I Sapporo i Japan 1972 slarvade Sverige bort silvret genom förlust mot Finland med 4-3. I övrigt gjorde Sverige en bra turnering och föll i en jämn match mot Sovjet med 3-2. Sovjet, USA och Tjeckoslovakien hamnade före Sverige, men förlusten mot Finland var försmädlig.

1976 i Innsbruck ställde inte Sverige upp. Man ansåg att programmet med både OS och VM skulle bli för hårt då man spelade många matcher i högsta serien på hemmaplan. Dessutom hävdade Svenska Ishockeyförbundet att våra spelare var proffs då inte kunde ställa upp i OS. Sverige ville skicka ett lag bestående av spelare från näst högsta serien under Hans Virus Lindbergs ledning men det accepterades inte SOK. Sovjet vann före Tjeckoslovakien. Bronset gick till Västtyskland och det var en stor besvikelse för fyran Finland.

Till OS i Lake Placid kom Sverige med ett ungt lag. Många av de etablerade spelarna hade försvunnit till NHL. Men Tre Kronor överraskade och tog brons med mersmak och Tre Kronor var det enda svenska lag som tog medalj under hela OS-året.

Överraskande USA-seger över Sovjet

USA tog guld i ishockey 1980 efter en överraskande seger mot Sovjet, en av olympiahistoriens största överraskningar. Pelle Lindbergh fick sitt genombrott i målet och bidrog mycket till Sveriges fina insats, brons. Sverige hade definitivt tappat respekten för Kanada. USA var ett väl sam-

tränat lag med 60 träningsmatcher före OS, en miljon dollar hade sponsorer satsat på laget. Kanada missade slutspelet efter förlust mot Finland med 4-3. Även Tjeckoslovakien missade slutspelet, där Finland tog en fjärde plats efter USA, Sovjet och Sverige.

1984 blev det åter brons och det svenska laget uppvisade en fin vilja och moral. Sovjet var klara favoriter och allt gick efter ritningarna för ryssarna. I grundspelet slog Sovjet Sverige med 10-1, men Sverige kom ändå tvåa i gruppen efter segrar mot Italien, Polen och Jugoslavien men bara 1-1 mot Västtyskland. I slutspelet föll Sverige mot Tjeckoslovakien med 2-0 men slog Kanada med 2-0. Kanada hade för övrigt tre förluster i slutspelet och 0-10 i målskillnad.

Nytt brons till Sverige

Sverige fortsatte att vinna bronsmedaljer, nu i Calgary 1988. Sovjet vann som vanligt men Finland överraskade genom att ta silver. Finland vann tre matcher, föll mot Sovjet och spelade 3-3 mot Sverige. Sverige missade silvret genom att bara spela 1-1 mot Polen. Utanför prispallen hamnade Kanada, Västtyskland och Tjeckoslovakien.

Anders Eldebrink var bäste back i turneringen. Noterbart i övrigt var att fyra lag hade coacher från Sverige. Hans Virus Lindberg var coach i Schweiz, Kjell Larsson i Frankrike och Lennart Åhlberg i Norge.

OS i Albertville 1992 var en jämn och oviss historia. Sverige var favorit till guldet men hamnade på femte plats. Det foma Sovjet kom med ett helt nytt lag och gick under namnet OSS och laget spelade till sig guldmedaljerna efter att ha kommit efter Kanada i grupppelet. Sverige kom efter USA i den andra gruppen. Kanadas målvakt Sean Burke höll på att knäcka OSS - skotten vann OSS med 37-22. Börje Salming var tillbaka i det svenska landslaget och gjorde en bra insats. Sverige förlorade bara en match i turneringen, men fel match, 1-3 mot Tjeckoslovakien i kvartsfinalen. I spel om femte plats slog Sverige Finland med 3-2 och Tyskland med 4-3.

Guld 1994

Det dröjde ända till 1994 innan Sverige fick sin första guldmedalj i OS-ishockey. Det var i Lillehammer i Norge. Finalen mot Kanada har gått till historien inte bara för att det var första gången Sverige vann OS-guld utan främst på det sätt det avgjordes. Det blev förlängning och straffar innan segraren kunde koras. Peter Forsberg gjorde mål på sina båda straffar och den andra glömmes vi aldrig. Han drog bort målvakten och lät pucken glida in vid den andra stolpen. Sedan gjorde Tommy Salo den avgörande räddningen. Foppas andra mål blev sedan frimärke.

I grupppelet föll Sverige mot ett starkt Kanada med 3-2 och spelade 4-4 mot Slovakien. Det betydde kvartsfinal mot Tyskland och seger med 3-0. I semifinalen mötte Sverige Ryssland och vann med 4-3 och sedan blev det final mot Kanada och seger efter straffar.

Den största OS-turneringen 1998

Så var vi framme vid tidernas största ishockeyturnering, OS i Nagano 1998. Alla de bästa spelarna kunde delta. NHL gjorde ett uppehåll för OS vilket betydde att Kanada och USA kom med rena NHL-proffslag. Sverige, Finland, Ryssland och Tjeckoslovakien hade också kunnat förstärka med flera proffsspelare. Favoriter var givetvis Kanada men även Sverige hade många förespråkare till guldet. Turneringen började med kvalturnering för åtta lag varifrån Kazakstan och Vitryssland kvalificerade sig till slutspelet i två grupper om fyra lag. Där mötte Sverige först USA och vann med 4-2 sedan följde en förlust mot Kanada med 3-2. Slutligen gav segern mot Vitryssland med 5-2 en plats i kvartsfinal. Där stötte vi på Finland som vann med 2-1, vilket var en stor besvikelse för det stjärnfulla svenska laget. Ryssland vann sedan i semifinalen mot Finland med 7-4 och Tjeckoslovakien slog sensationellt Kanada med 2-1 efter förlängning och straffar. Tjeckoslovakien vann sedan finalen mot Ryssland med 1-0. Tjeckernas seger var sensationell främst genom att det var det av topplagen som hade minst antal NHL-stjärnor i laget. Sverige fortsatte att spela om platserna bakom de fyra stora och klarade en femte plats före USA. Vi kommer också ihåg denna turnering för Ulf Samuelssons skull. Han hade sökt amerikanskt medborgarskap för att underlätta vistelsen i USA utan att veta att han då ishockeymässigt miste sitt svenska medborgarskap. Med tårar i ögonen fick han lämna turneringen som i sin helhet blev en stor missräkning för Sverige, men den visade att de bästa "amatörerna" står sig gott i konkurrens med proffsen.

Flest OS-turneringar av de svenske har Sven Tumba Johansson och Bert Ola Nordlander spelat (4). Tre turneringar har Lars Erik Lundvall, Ronald Pettersson, Thomas Rundqvist, Carl Göran Öberg, Nisse Nilsson, Holger Nurmela, Lasse Björn, och Roland Stoltz spelat.

I Salt Lake City väntar en ny spännande turnering, med stjärnfulla lag från Kanada, USA, Sverige, Ryssland, Tjeckien och Finland.

Curling i OS

Av Håkan Sundström

Curling i Olympiska Spel, det är både en ny och gammal företeelse. Ny såtillvida att vid förra vinter-OS i Nagano 1998 gjorde curlingsporten debut som officiell medaljsport i modern tid. Men vid de allra första vinterspelen i Chamonix i Frankrike 1924 fanns curling med på det officiella programmet. Det var ju så att dessa vinterspel först i efterhand fick status av Olympiska Vinterspel.

I det tryckta programmet för Vinterspelen i Chamonix 1924 fanns följande idrotter upptagna med deltagare: skridsko, konståkning, ishockey, skidor, (längdåkning, backhoppning, nordisk kombination samt militära grenar), bobsleigh samt curling. Inte någonstans i detta program står att någon av dessa idrotter inte var officiella.

I alla fall deltog Sverige med två lag som spelade mot skottar från Storbritannien och hemmanationen Frankrike. Britterna slog både Sverige och Frankrike medan Sverige slog fransmännen varför svenskarna hemförde silvermedaljerna i denna lilla historiska OS-turnering.

Nästa gång curling förekom vid olympiska vinterspel var i Lake Placid, USA 1932. Arrangörerna hade bjudit in de europeiska curlingnationerna men världsekonomin var kärv på den tiden varför OS-turneringen, som då var inofficiell, bara kom att omfatta lag från Kanada och USA. Redan på den tiden dominerade Kanada som placerade lag från provinserna Manitoba, Ontario och Quebec på de tre främsta platserna.

Det kom sedan att dröja ända till 1988 i Calgary innan curling kom igen under ett OS. Världlandet Kanada fick välja en passande demonstrationssport och valde naturligtvis curling. Hemmanationens damer slog Sveriges lag Elisabeth Högström i finalen medan Norge sopade hem herrklassen före Schweiz. Curling var då ingen medaljsport i OS men våra damer fick ända ta emot sina silvermedaljer inför uppåt 50 000 människor på Olympic Plaza i centrala Calgary.

Fyra år senare i Albertville i Frankrike fick curlingen vara med igen. Turneringen hade gömts i lilla alpbyn Pralognan där ismaskineriet i den spritt nya ishallen krånglade och det blev en något avslagen turnering.

Inga svenska topplaceringar.

Men i Barcelona samma år beslutade internationella olympiska kommittén att curling skulle bli en officiell OS-sport och debuten blev i Nagano 1998. Det blev en verklig succé där många matcher i curlingturneringen visades för miljontals TV-tittare världen över. Det dåliga vädret som störde alpina skidsändningar blev curlingens lycka.

Sveriges damlag med Elisabet Gustafson, Katarina Nyberg, Louise Marmont, Elisabeth Persson och Margaretha Lindahl vann OS-brons som då blev Sveriges första medalj i detta OS. Kanada tog guld och Danmark silver vilket var dansk idrotts första medalj i ett vinter-OS någonsin.

På herrsidan blev OS en besvikelse för Sveriges lag som kom till Nagano som regerande världsmästare. En sjätteplats blev resultatet. Schweiz slog överraskande Kanada i finalen och bronset gick till Norge. Den sistnämnda prestationen drucknade dock tyvärr i den stora norska guldsörden i andra idrotter.

Säkerheten höjs i Salt Lake City

Arrangörerna av OS i Salt Lake City behövde mer pengar och personal för att kunna garantera säkerheten efter terrordåden i USA. Arrangörskommitténs ordförande Mitt Romney, USAs justitieminister John Ashcroft och representanter för federala polisen FBI har träffats för att diskutera säkerheten vid OS. Mer än två miljarder kronor hade avsatts men de beloppen måste nu höjas, liksom antalet vakter.

Till säkerhetsplanerna hör flygfria zoner över OS-anläggningarna. Olympiabyn blir tungt bevakad och avskärmad med taggtråd. Åskådarna kommer att möta tuffa säkerhetsprocedurer kring arenorna.

FN säkrar vägen till OS

FN har beslutat att man skall se till att OS-deltagarna kan beredas en "säker väg" till Salt Lake City. Däremot har man inte som brukligt varit i historien att utlysa en olympisk fred, vapenstillestånd hos världens krigande nationer under OS.

Bobsleigh i de Olympiska Spelen

Av Björn Walden

Chamonix 1924 Frankrike

Vid de två första vinterspelen tävlade man inte i 2-mansbob utan i 4a alternativt 5-mansbob. De första olympiska mästarna blev Schweiz 4a med Edouard Scherrer, Alfred Neveu, bröderna Alfred och Heinrich Schläppi.

S:t Moritz 1924 Schweiz

På grund av föhnvind och regn genomfördes endast 2 av 4 tävlingsåk. USA segrade i 4-mans genom William Fiske, Nion Tucker, Geoffrey T. Mason, Clifford Gray och Richard Parke (5 man).

Lake Placid 1932 USA

2-mansbob deltog nu för första gången. De första olympiska mästarna i 2-mans blev inte oväntat USA 1 genom Hubert och Curtis Stevens före Schweiz och USA 2. I 4-mans segrade åter USAs William Fiske med Edward Eagan (även guldmedaljör i boxning 1920), Clifford Gray och Jay O'Brien. Tävlingsbanan var svår och ansågs till och med farlig, ett flertal vurpor med skador som följt inträffade. Tävlingsarna lockade en stor publik och gavs stort utrymme i amerikansk press.

Garmisch-Partenkirchen 1936 Tyskland

USA lyckade vinna 2-mansbobben även 1936 i tyskarnas hemmabana genom Ivan Brown, och Alan Washbond före Schweiz och USA 2. 4-mans blev en schweizisk uppgörelse där Schweiz 2 med Pierre Musy, Arnold Gartman, Charles Bouvier och Joseph Beerli segrade före Schweiz 1.

S:t Moritz 1948 Schweiz

I hemmabanen S:t Moritz-Cellerina (banan startar i S:t Moritz och har målgång efter 1609 meter -1 engelsk mile - i Cellerina var schweizarna överlägsna i 2-mans med Schweiz 2. Felix Endrich och Fritz Waller segrade före Schweiz 1 och USA 2. 4-mans kunde ha blivit en amerikansk uppgörelse men de båda USA-teamen fick Belgien mellan sig, seg-

rade gjorde USA 2 Francis Tyler, Patrick Martin, Edward Rimkus och William D'Adico.

Intressant ur nordisk synvinkel var att 2 norska team startade i såväl 2a som 4a med respektive resultat 7e och 13e samt 5e och 10e.

Oslo 1952 Norge

Sandin och Gunnar Garpö.

Oslo 1952 Norge

En 1507 meter naturisbana, norra Europas första, med start vid Frogneseterens restaurang hade konstruerats och provats vintern 1950-51. För första gången var svenska bobåkare representerade i en OS-bana och med viss framgång. I 2-mans vann Västtyskland 1 med Andreas Ostler och Lorenz Nieberl överlägset före USA 1 och Schweiz 1. Sverige 1 med Olle Axelsson och Jan de Man Lapidoth kom åtta och Sverige 2 Kjell Holmström och Nils Landgren kom 15e. I 4-mans vann Västtyskland 1 Andreas Ostler, Friedrich Kuhn, Lorenz Nieberl och Franz Kemser, också överlägset före USA 1 och Schweiz 1. Sverige 1 Kjell Holmström, Felix Fernström, Nils Landgren och Jan de Man Lapidoth blev 6a. En överraskande god svensk insats som förstärktes av att 7e platsen erövrades av Sverige 2, Gunnar Åhs, Börje Ekedahl, Lennart Sandin och Gunnar Garpö.

Cortina 1956 Italien

Sverige hade varit med om att 1952 driva igenom att vikt-begränsningar infördes i bobsporten, dessa trädde nu i kraft i 2-mans bob 165 kg, manskap 210 kg och för fyrmansbob 230 kg, manskap 400 kg. Kolossernas tid var förbi. Nu hjälpte detta inte till bättre svenska resultat eftersom man inte kunnat hänga med i materialutvecklingen. Dubbelseger för Italien, guld till Lamberto, Dalla Costa, Giacomo Conti före Monti, Alvera och Schweiz 1. Svenskarna Olle Axelsson och Tryggve Sundström 17e.

I 4-mans segrade Schweiz 1 med Franz Kapus, Gottfried Diener, Robert Alt och Heinrich Angst före Italien 2 och USA 1. Sveriges bob med Olle Axelsson, Sune Skagerling, Ebbe Wallén och Gunnar Åhs blev 16e, medan Sverige 2, Kjell Holmström, Sven Erbs, Valter Aronsson och Jan de Man Lapidoth blev 13e.

Squaw Valley 1960 USA

Ingen bobtävling.

Innsbruck 1964 Österrike

OS i Innsbruck såg två oväntade segrare. I 2a segrade britterna Antony Nash och Robin Dixon före två italienska par, Sverige 12e genom Kjell Lutteman och Heino,

Freyberg, medan Sverige 2 bröt. I 4a en outsiderseger genom Kanadas Victor Emery, Peter Kirby, Douglas Anakin och John Emery. Sverige 11e genom Kjell Holmström, Valter Aronsson, Carl Erik Eriksson och Heino Freyberg (åk 1-3) i 4e åket Kjell Lutteman.

Grenoble 1968 Frankrike

Bobsleightävlingarna avgjordes i Alpe d'Heuz 63 km från Grenoble, tävlingarna kördes nattetid beroende på blidvänder. Italien fick åttilgen se Eugenio Monti vinna OS. Han vann dessutom både 2-mans med Luciano de Paolis före Västtyskland och Rumänien och 4-mans med Roberto Zandonella, Mario Armando och Luciano de Paolis före Österrike och Schweiz. Sverige 14e med Rolf Höglund, Börje Hedbom och 18e Carl-Erik "Jätten" Eriksson och Erik Wennerberg.

Sapporo 1972 Japan

2-mans såg Västtyska Wolfgang Zimmerman och Peter Utschneider som segrare före lagkamraterna Horst Floth, Josef Bader i Västtyskland 1. Sverige tog sjätte platsen genom Carl-Erik Eriksson och Jan Johansson. 4-mans såg Schweiz 1 med Jean Wicki, Hans Leutenegger, Werner Camichel och Edy Hubacher som segrare före Italien 1 och Västtyskland 1. Sveriges Carl Erik Eriksson, Tom Mentzer, Thomas Gustafsson och Jan Johansson slutade på 11 plats (De var 4a på för-OS 1971)

Innsbruck 1976 Österrike

För första gången i en kombinerad bob-rodellbana. Konstfrusen. DDR kom med och de liksom ytterligare några ländrar bl a Sverige hade satsat på friidrottare som bobåkare.

DDR vinner både 2-mans och 4-mans genom Meinhard Nehmer (fd spjutkastare). I 2-mans tillsammans med Bernhard Germeshausen (fd 10-kampare). De slog Västtyskland 1 och Schweiz 1. Sverige 9a genom Carl-Erik Eriksson, Kenth Rönn (sprinter). 4-mans vinner Nehmer, Germeshausen tillsammans med Jochen Babock och Bernhard Lehman före Schweiz 2 och Västtyskland 1. Carl-Erik Eriksson, Jan och Leif Johansson och Kenth Rönn blev 16e.

Lake Placid 1980 USA

Konstfruset även i Lake Placids bobbana på Mount van Hoevenberg, vilket följde den tidigare från 1932. Olympiabanas 1609 meter (1 eng mile, vilket var måttet för en internationell bobsleighbana).

Schweiz Erich Schärer och Josef Benz vann guldets före DDR 2 och DDR 1. Sverige med Carl Erik Eriksson och Kenth Rönn slutade på 15e plats. I 4-mans bob tog DDR guld och brons, Schweiz silver. Guldlaget bestod av Meinhard Nehmer, Bogdan Musiol, Bernhard Germeshausen och Hans Jurgen

Gerhard. Sverige med mycket goda placeringschanser blev diskat efter en kulltipning där bromsaren Kenth Rönn föll ur boben.

Sarajevo 1984 Jugoslavien

Åter en kombinerad bob- och rodelbana och som nu alltid konstfrusen. DDR med fd 10-kamparen Wolfgang Hoppe, 26 år, vann både 2- och 4-mansbob. I 2a tillsammans med Dietmar Schauerhammer före DDR 1 och Sovjet 2. Sveriges Carl-Erik Eriksson, Nils Stefansson slutade på 19e plats. I 4-mans åkte liksom i 2an Schauerhammer med Hoppe samt Roland Wetzig och Andreas Kirchner. Sverige där Carl-Erik Eriksson gjorde sitt 6e OS och därigenom blev Sveriges meste vinterolympier genom tiderna misslyckades totalt, 21a plats av 24. Lagsammansättningen Tommy Johansson, Ulf Åkerblom, Nils Stefansson var inte tillräckligt bra för att ge styрман "Jätten" en värdig avslutning på en lång fin karriär i världens bobbanor.

Calgary 1988 Kanada

I Canada Olympic Park ligger den kombinerade bob/rodelbanan, väl synlig från trans Canadien highway och CPs järnväg till och från Vancouver. Sovjet segrade i 2-mans genom Janis Kipurs och Vladimir Kozlov. Sveriges Per Anders Persson och Rolf Åkerström nådde 14e plats. I 4a segrade Schweiz Ekkehard Fasser, Kurt Meier, Marcel Fässer och Werner Stocker före DDR 1 och Sovjet 2. Sverige deltog ej i 4-mans.

Albertville 1992 Frankrike

Den kombinerade bob- och rodelbanan hade placerats i La Plagne, 5 mil från Albertville. I La Plagne finns sedan gammalt en bobkultur nämligen naturbanebob dvs en isad bana av naturis utan uppbyggda vallar på sidorna eller i kurvorna och då naturligt en annan typ av källkar.

2-mans såg schweizarna Gustav Weder och Donat Acklin som segrare före Tyskland 1 och 2 från det nu sammanlagda Tyskland. Österrike vann 4-mans med Ingo Appet, Harald Winkler, Gerhard Haidecher och Thomas Schroll före Tysklands Hoppe och Schweiz Weder.

Sverige hade tyvärr ingen kvalificerad bob.

Lillehammer 1994 Norge

I Öyer Kommune ligger Hundefossen 15 km från Lillehammer, där den nya olympiska anläggningen för bob/rodel/skeleton byggts. Högsta hastigheten för 2-mans uppmättes till 125,4 km/tim, för 4-mans var det 128,5 km/tim.

På nytt segrade Gustav Weder, Donat Acklin i 2-mans, nu före lagkamraterna Reto Götsch och Guido Ackl, brons till Italiens Gunther Huber. Sverige med Fredrik Gustafs-

son och Hans Byberg 22a. 4-mans blev en hård uppgörelse där Tyskland 1 Harald Czudai, Karsten Brannasch, Olaf Hampel och Alexander Szelig segrade före Weder Schweiz och Tysklands Hoppe. Sverige Fredrik Gustafsson, Jörgen Kruse, Lennart Westermark och Hans Nyberg 17e.

Nagano 1998 Japan

2-mans Gunther Huber och Antonio Tartaglia Italien delade segern med Kanadas Pierre Lueders och Dave Maceachern före tyska Langen och Zimmerman. 4-mans vanns av Tyskland, Christoph Langen, Markus Zimmerman, Marco Jakobs och Olaf Hampel före Schweiz Rohner och Frankrike Mingeon. Sverige ej kvalificerat.

Salt Lake City 2002 USA

För första gången står nu dambobsleigh på programmet också med svenskt deltagande.

Skeleton i Olympiska Spel

S:t Moritz 1928 Schweiz

Cresta Run, en bana anlagd första gången 1885. Vart år sedan dess byggs banan liksom för bobsleigh upp för hand av snö och vatten till en perfekt isbana med doserade kurvor för just kälken skeleton. Banans längd 1231 m, höjdskillnad 156,7 m. Segrare: Jennison Heaton USA

Åren 1932 och 1936 ingen skeletontävling

S:t Moritz 1948 Schweiz

Åter i S:t Moritz och Crest Run, som ligger nedanför bobsleighbanan där resp start och mål är i närheten av varandra. Segrare: italienaren Nino Bibbia före John Heaton USA och Crammond Storbritannien. John tog också silver 1928, då efter sin äldre bror.)

Under åren från 1948 fram till nu har skeletonsporten växt till sig, farmför allt tack vare de kombinerade bob och rodelbanorna, vilka lämpar sig bra även för skeleton. Numera tävlar både damer och herra i skeleton.

Salt Lake City 2002 USA

Skeleton åter på programmet med både herr- och damklass.

Rodel i Olympiska Spel

Rodelsporten upptogs i Aten 1954 av IOK på det olympiska programmet.

Innsbruck 1964 Österrike

Tyskland och Österrike dominerade. Herrar vanns av Thomas Köhler, damer av Ortrun Ederlein båda Tyskland, dubbeln av Österrikes Josef Feistmantel-Manfred Stengel. Sverige deltog ej.

Grenoble 1968 Frankrike

I Villard-de-Lans uppe i bergen 3 mil från Grenoble låg rodelbanan. Med de varma medelahavsvindarna följde försenade tävlingar, vilka fick genomföras natttid. Herrsegern till österrikaren Manfred Schmid. Svenskarna Jan Nilsson 23e, Hans Sahlin 25e, Ivar Bjare 32a, Per Ulf Helander 34e. Damernas tävling förrycktes av att DDRs tre damer diskvalificerades p g a för varma medar. Nu vann Italiens Erica Lechner. Dubbelsegern gick till Klaus Bonsack och Thomas Köhler DDR. Svenska dubbeln, Ivar Bjare och Jan Nilsson 13e.

Sapporo 1972 Japan

DDR tar 8 av 9 medaljer, de enda som står upp mot DDRs åkare är de unga italienarna Paul Hildgartner - Walter Plaikner som delar guld i dubbel. Herrarnas tar Wolfgang Scheidel, damernas Anna Maria Müller båda DDR. Ingen svensk kvalificerad att delta.

Innsbruck 1976 Österrike

Rodel och bob tävlar nu i den nya konstfrusna bob/rodelbanan i Igls. 3 guld till DDR. Detlef Gunther vinner herrarnas, Hans Rinn/Nobert Hahn n dubbeln, Margit Schuman damernas. Sveriges Stefan Kjærholm 15e, Michael Gärdebäck 17e, Nils Vinberg 21a, i dubbeln Gärdebäck/Vinberg 14e, damerna Veronica Holmsten 15e och Agneta Lindskog 18e.

Lake Placid 1980 USA

En separat konstfrusen bana hade byggts. Segrare i herrklassen Bernhard Glass DDR före Paul Hildgartner Italien och Anton Wiunkler Västtyskland - Stefan Kjærholm 18e. Damsegrare Sovjets Vera Zosolia före Melitta Sollman DDR och Ingrida Amantova Sovjt. Agneta Lindskog 13e, Anneli Näsström 19e. Dubbelsegrare Hans Rinn-Norbert Hahn DDR före Peter Gschnitzer-Karl Brunner och Georg Fluckinger-Karl Schrott Österrike. Stefan Kjærholm och Kenneth Holm 12e.

Sarajevo 1984 Jugoslavien

Åter en kombinerad bob- och rodelbana, numera alltid konstfrusen. Herrseger till Italiens Paul Hildgartner före Sovjets Sergei Danilin och Valerij Dudin - Fredrik Wickman Sverige 19e. Damernas medaljer togs av DDRs Steffi Martin, Bettina Schmidt och Ute Weiss, för Sverige Lotta

Dahlberg 16e. I dubbel vann Hans Stangassinger / Franz Wembacher Västtyskland före Jevgenij Belousov/Alexander Baljakov Sovjet och Jörg Hoffman-Jochen Pietzsch DDR.

Calgary 1988 Kanada

DDR tar 6 av 9 medaljer, Västtyskland 2 och Sovjet 1.

Herrar singel vann Jens Müller DDR före George Hackl Västtyskland och Sovjets Juri Chartjenko, svenskarna 20e Michael Holm och 25e Anders Näsström. Damer vann Steffi Walter (Martin) före Ute Oberhoffner (Weiss) och Cerstin Schmidt 3a alla från DDR. Dubbeln vanns av Jörg Hoffman/Jochen Pietzsch före Stefan Krausse-Jan Berendt, båda par en från DDR, 3a Västtyskland genom Thomas Schwab/Wolfgang Staudinger. Schab är numera chefs-tränare och Staudinger juniortränare för Tysklands landslag.

Albertville 1992 Frankrike

I La Plagne dæ bob- och rodelbanan ligger skulle kampen om medaljerna st mellan det nu enade Tyskland och Österrike, det blev 4-4 och den nionde medaljen till Italien. Herrar singel guld till Georg Hackl Tyskland med bästa tid i tre av fyra åk, silver till Markus Prock Östrike och brons till hans landsman Markus Schmidt. Micke Holm som i december slagit banrekord slutade 14e. I damtävlingen blev det de österrikiska systrarna Neuner med Dor is guld och Angelika silvber som kom före Susi Erdman brons. Dubbel blev ur svensk synvinkel en riktig framgång, 6e plats för Hans Kohala/Carl Johan Linfdqvist. Segrade gjorde Stefan Krausse/Jan Berendt före Yves Mankel/Thomas Rudolph, båda paren från Tyskland, brons till de rutinerade italienarna Hansjörg Raffl/Norbert Huber.

Lillehammer 1994 Norge

En ny kombinerad bob- och rodelbana i vår närhet. En fin anläggning som inte byggts alls så storskaligt utan man har tänkt på den framtida driften. För rodel var topphastigheten 128,7 km/tim uppmätt för Markus Prock,

Ny guldmedalj för Georg Hackl Tyskland före Markus Prock Österrike och Armin Zögger Italien. Sveriges herrar 12e för Mikael Holm, 13e för Anders Söderberg och 17e för Bengt Walden. Damguld till Italiens Gerda Weissensteiner före Susi Erdman Tyskland och Andrea Tagwerker Österrike.

Dubbeln gav dubbelseger för Italien. Guld tog Kurt Brugger och Wilfried Huber före Hansjörg Raffl och Norbert Huber. Brons till Tysklands Stefan Krausse och Jan Berendt. Sveriges dubbel Hans Kohala och Carl-Johan Lindqvist slutade 13e.

Nagano 1998 Japan

I Spiralen, som Naganos förnämliga bob- och rodelbana heter skulle Georg Hackel ta sitt 3e OS-guld, starkt gjort och så överlägset, 0.503 före 2an silvermedaljören Armin Zoggeler Italien, brons till Jens Muller Tyskland. Högsta hastighet uppmätt till 131,7 km/tim. De svenska åkarna placerade sig på 11e plats Mikael Holm, 19e Bengt Walden och 21a Anders Söderberg.

Damernas tävling var oviss ända till de bästa åkt sista åket. Guld till den lite omeriterade Silke Kraushaar Tyskland före sin lagkamrat Barbara Niedernhuber med minsta möjliga marginal, 2 tusendelar! Brons till Österrike genom Angelika Neuner. Den rutinerade Susi Erdmann 4a, hon gick därefter över till att tävla i den för damer nya grenen 2-mansbob.

I dubbeln tog Stefan Kraussen och Jan Berendt Tyskland för andra gången guld. Silver och brons till USA genom Chris Thorpe och Gordon Sheert resp Mark Grimmette och Brian Martin. Sveriges Anders Söderberg och Bengt Walden 12a.

Salt Lake City 2002 USA

Det blir intressant att följa. Det amerikanska rodelförbundet, USLA, har ju inte tillåtet andra länder att träna och tävla i banan i Park City förrän 2001, då en världscuptävling genomfördes. Vi får se om det lönat sig eller om hut går hem. Sverige deltar med ett par i 2-mansbob.

Konståkning i OS

av Claes G Bengtsson

Konståkning är definitivt kontrasternas sport i den svenska olympiska historien. Åren 1908 - 1936 tog Sverige tio medaljer i sporten - 5 guld, 3 silver, 2 brons. Sedan dess har det som bäst blivit en 12e placering (i paråkning 1952) och en 14e plats individuellt.

Grenen hade premiär på det olympiska programmet redan 1908 i London, alltså hela 16 år innan de första officiella vinterspelen ägde rum. Londonspelen var tidsmässigt mycket utsträckt. De inleddes redan i april med raquets. Friidrott och simning ägde rum i mitten av juli, medan fotbollen avgjordes först de sista veckorna i oktober. De tävlingar som kom att avgöras i oktober kallades olympiska vinterspel. Här ingick förutom fotboll, även boxning, landhockey, Laccrosse och konståkning.

London 1908

Tävlingarna arrangerades den 29-30 oktober inomhus i ispalatset Prince's Skating Club Club, som hade en isoval på 62 x 16 meter. Redan från början ingick en herr- och en

damtävling samt paråkning. Dessutom arrangerades också en specialtävling i figuråkning för herrar, men den tävlingsformen godkändes inte i Sverige. Sverige dominerade totalt den "riktiga" herrtävlingen. Nio åkare ställde upp och Sverige tog samtliga medaljer. Segrade gjorde den köpenhamnsfödde stockholmaren Ulrich Salchow, 31, i hård konkurrens med sina landsmän Richard Johansson och Per Thorén. Salchow åkte med en oerhörd säkerhet och utstrålning. Han tränade ihärdigt och kom att bli en av våra största vinteridrottare genom alla tider. Han vann sammanlagt tio VM-titlar (1901-1911) och nio europamästerskap åren 1898 - 1913. Salchow var en pionjär och gav upphov till ett hopp som fortfarande är används.

Damtävlingen i London vanns av brittiskan Madge Sayers med svenskan Elna Montgomery på fjärde plats, men bara fem damer ställde upp. I herrarnas specialtävling i figuråkning vann ryssen Panin. Det var en pseudonym för Niukolai Kolomenkin. Han deltog under sitt riktiga namn i skytte vid OS i Stockholm. Segern i paråkning gick till det tyska paret Burger/Hüber.

Antwerpen 1920

I Stockholm 1912 arrangerades det ingen konståkning, men däremot i samband med sommar-OS i Antwerpen. Även här handlade det om utsträckt spel, från den 20 april - 12 september. Konståkningen som ägde rum i april, blev åter igen en stor svensk framgång. Nu tävlade man bara i tre discipliner, herrar, damer och i paråkning. Ulrich Salchow, nu 42 år, gjorde comeback, och placerade sig bland tio startande på fjärde plats. Överlägsen vinnare blev en annan svensk nämligen Gillis Grafström, som med åren skulle bli en av våra största vinterolympier genom tiderna. Grafström, som liksom Salchow, tävlade för Stockholms ASK var en konstnär på isen. Han var egentligen ingen tävlingsmänniska och var inte alls intresserad av att åka figurer som han inte tyckte om. Bäst trivdes han när han fick komponera sina egna program. Men när Grafström var inspirerad var han oslagbar. Han var en duktig gymnast och åkte mjukt och smidigt till skillnad från Salchows mera stela åkning.

Även på damsidan dominerade Sverige stort. Magda Juhlin vann stort före Svea Norén. Båda tävlade för Stockholms ASK, som därmed är en av våra framgångsrikaste föreningar i vår olympiska historia.

Det finska paret Ludowika och Walter Jakobsson segrade i paråkning.

Chamonix 1924

1924 var det äntligen dags för fristående olympiska vinterspel. De ägde rum i den franska vintersportorten Chamonix. Spelen blev ingen större svensk framgång. Skidåkarna

misslyckade kapitalt. Sverige tog bara en officiellt medalj, självfallet genom den fantastiske Gillis Grafström, som återigen vann konståkningen. Sist i damklassen med åtta startande kom en ungs charmig norska med namnet Sonja Henie, blott 11 år. Sonja skulle med åren bli legendarisk inom konståkningen. Vann gjorde Herma Planck-Szabo från Österrike. I paråkningen åkte paret Jakobsson från Finland in på silverplats.

S:t Moritz 1928

Här svarade återigen Gillis Grafström för en suverän insats och tog sitt tredje raka guld, före antagonisten Willy Böckl från Österrike, som var tvåa även i Charminix. Grafström var länge tveksam till att ställa upp, men han lät sig till slut övertalas. Han var utbildad arkitekt och ville ägna all sin tid åt konstnärligt skapande utanför isen. Väl på isen var han helt överlägsen.

Sonja Henie, som nu var 15 år, vann damklassen överlägset och tog sitt första guld. Det skulle bli fler.

Lake Placid 1932

Efter sitt tredje raka OS-guld 1928 slutade Gillis Grafström att tävlingsåka. Han flyttade till Berlin, ägnade sig åt sitt arkitekturyrke. Men han gjorde gärna uppvisningar i konståkning i Berlin och på högfjällsorterna i Alperna. Någon comeback som tävlingsåkare ville denne temperamentsfulle idrottsman inte veta av. Men inför möjligheten att bli den förste i den olympiska historien att vinna fyra raka guldmedaljer lät han sig ändå till sist övertalas. Han var nu 39 år och inte tränad för tävlingsåkning. Grafström gjorde därför en fantastisk insats genom att placera sig på silverplats efter den unge österrikaren Karl Schäfer. Detta blev Gillis Grafströms sista tävling. Han bosatte sig i Berlin och avled 1938 blott 44 år gammal.

I damklassen vann Sonja Heine sitt andra raka guld. Hon var lika överlägsen i damklassen som en gång Grafström var bland herrarna. Tvåa för andra gången i rad kom Fritzie Burger, Österrike. Femma blev den unga svenskan Vivi-Anne Hultén, som skulle lyckas ännu bättre fyra år senare.

Garmisch-Partenkirchen 1936

Sonja Henie tog här sitt tredje raka guld. Sonja var den som revolutionerade konståkningen. Hon införde en akrobatisk stil med hopp och piruetter i fart och hon lanserade en helt ny klädstil med dyra dräkter och färgprakt. Efter triumfen i Garmisch flyttade Sonja till USA och blev professionell. Han lanserade egna isshower och medverkade i flera filmer. Förutom de tre OS-gulden vann hon tio VM-titlar och sex europamästerskap. Trea i Garmisch var Vivi-Anne Hultén. Hon var en duktig friåkerska, älskade att

Henie. Efter Vivi-Anne Hulténs fina insats i Gramisch har det inte blivit någon svensk medalj i konståkning. Hon avslutade sin karriär som proffs i USA.

På herrsidan hade nu Karl Schäfer tagit över efter Gillis Grafström och vann sitt andra raka guld. Sverige hade ingen åkare till start på herrsidan.

S:t Moritz 1948

Den svenska tillbakagången var nu total. Vi hade för första gången sen starten 1908 inte en enda åkare till start. På grund av världskriget hade 12 år förflutit sen förra gången det var vinterspel. Sonja Henie var nu proffs, Karl Schäfer hade lagt av. Men det dyker alltid upp nya förmågor. En av dessa var den 18-åriga amerikanen Richard Button. Han hade tränat stenhårt i många år, möjliggjort bland annat sedan hans pappa byggt en egen isbana åt sin son. 1947 kom han tvåa vid VM på Stadion i Stockholm, knappt slagen av schweizaren Han Gerschwiler. Men i S:t Moritz blev det ombytta roller. Button tog ledningen i den obligatoriska åkningen och i friåkningen visade han upp ett program med mästerlig akrobatik med bland annat ren spagat i lufthoppet.

Lika suverän var kanadensiskan Barbara Ann Scott på damsidan. Hon var helt överlägsen i de obligatoriska figurerna och behövde inte överanstränga sig i friåkningen. Redan på hösten samma år blev hon proffs.

Paråkningen vanns av paret Micheline Lannoy/Pierre Baugnet från Belgien, en nation som inte direkt förknippas med vinteridrott.

Oslo 1952

Här upprepade Richard Button sin seger från S:t Moritz. Han var fullständigt överlägsen i både den obligatoriska och den fria åkningen. På den uppkörda Bislett-isen gjorde han 24 dubbelhopp och var nästan lika mycket i luften som på isen. Han blev också den förste i historien som genomförde ett trippelhopp. Senare samma år blev Button proffs. På damsidan segrade Jeanetta Altwegg från England, Englands första guldmedalj sen OS-guldet i ishockey 1936. 1948 tog hon brons. Jeanette var fullständigt överlägsen i den obligatoriska åkningen. I den fria åkningen åkte hon något stelt, men det räckte ändå till sammanlagd seger.

I paråkningen deltog för första och enda gången hittills ett svenskt par, Britta Lindmark och Ulf Berendy. De kom på 12:e plats av 13 startande par. Segrade gjorde det nygifta paret Rita och Paul Falk från Tyskland.

Cortina 1956

I friåkningen 1952 råkade den 16-åriga amerikanen Tenley Albright falla, vilket troligen kostade henne guldet.

Hon fick nöja sig med silver. Men Tenley tog revansch i Cortina, där hennes fina piruetter avgjorde. Men publiken ville ha hennes landsmaninna Carol Heiss som segrare. I herrtävlingen kämpade tre amerikaner om guld. Alan Jenkins segrade med brodern David på tredje plats. Däremellan placerade sig Ronald Robertson. Partävlingen som utvecklade sig till rena domarkriget vanns av paret Elisabeth Schwartz/Kurt Oppelt Österrike. Sveriges enda deltagare Alice "Ally" Lundström kom på 19e plats i damtävlingen.

Squaw Valley 1960

Detta blev revanschens tävling. David Jenkins, trea i Cortina, vann nu herrtävlingen medan Carol Heiss, tvåa 1956, segrade i damtävlingen. Heiss, som svor den olympiska elden, var totalt överlägsen, medan Jenkins avgjorde i friåknningen, där han åkte till en av Griegs pianokonsert. I det obligatoriska programmet var dock tjecken Karol Divin främst. I paråknningen segrade kanadensarna Barbara Wagner/Robert Paul. Inget svenskt deltagande.

Innsbruck 1964

Äntligen fick den kraftfullt åkande Sjouke Dijkstra sin guldmedalj. Hon blev spelens mest överlägsna vinnare och gratulerades av drottning Juliana. Guldmedaljen var Hollands första någonsin i vinter-OS. I Squaw Valley blev hon tvåa. Ann-Margreth Freikäck från Sverige blev 21a. Segern i herrtävlingen gick till tysken Manfred Schnelldorfer, med den franska artisten Alain Calmat på andra plats. Han fick ett par fall i friåknningen, vilket avgjorde till tyskens fördel. Det ryska paret Ludmilla Belousova/Oleg Protopopov vann partävlingen.

Grenoble 1968

Det ryska paret Belousova/Protopopov vann sitt andra raka guld i paråkning. Den här gången fick de en tuff match av landsmännen Tatiana Zhuk/Alexander Gorelik. I damtävlingen var amerikanskan Peggy Flemming överlägsen. Hon genomförde ett fantastiskt friåkningsprogram, för första gången i OS-sammanhang. sänt i färg TV. Samma år vann hon sitt tredje VM-guld. På herrsidan gick segren till wienaren Wolfgang Schwartz. Thomas Callerud, Sverige blev 27a av 28 startande.

Sapporo 1972

Det här var definitivt favoriternas tävling. Samtliga regerande världsmästare segrade. Segern i damklassen togs av Beatrix "Trixi" Schuba från Österrike, som grundlade guld. redan i den obligatoriska åkningen. Där var hon så totalt överlägsen att hon bara behövde fullgöra friåknningen för att vinna. Hon tog det säkra före det osäkra och blev där bara sju. Men det räckte. Medaljen blev Österrikes enda av guldvalör i de här spelen. Anita Johansson, Sverige, kom på 15e plats. Herrarnas tävling vanns av Ondrej Nepala. Även han grundlade segern i den obligatoriska avdel-

ningen. I friåknningen blev han fyra.

I paråknningen blev det regimskifte. Nu segrade det ryska paret Irina Rodnina/Alexej Ulanov. Efter säsongen separerade de båda som åkare.

Innsbruck 1976

Programmet utökas med isdans, som blev en sovjetisk uppvisning av paret Alexander Gorsjkov/Ludmila Pachomova. De var det enda paret som verkligen dansade på isen. I herrtävlingen låg John Curry, Storbritannien, tvåa efter figuråknningen men en lysande friåkning förde upp honom överst på pallen, före rysen Vladimir Kovalev. Bland damerna segrade Dorothy Hamill USA. Hon vann på sin säkerhet, men nådde inte upp till några konstnärliga höjder. Hon och John Curry hade för övrigt samma tränare, italienaren Carlo Fassi.

I paråknningen hamnade Irina Rodnina återigen överst på pallen. Nu tillsammans med åkta maken Alexander Zaitsev.

Lake Placid 1980

För tredje gången efter andra världskriget gick samtliga titlar till Europa. Nu körde man för första gången kortprogram. Herrtävlingen vann den engelske artisten Robin Cousins. Han vann på fler första platser hos domarna före östtysken Jan Hoffmann. Cousins vann på kombinationen skicklig akrobat, dansör och skridskoåkare. Thomas Öberg kom på 14e plats. Det var den bästa svenska manliga placeringen sedan Gillis Grafströms dagar. DDR tog sitt första guld i konståkning genom Anett Pötzsch, som grundlade segren genom en överlägsen figuråkning. I paråkning vann Irina Rodnina sitt tredje raka guld, nu åter tillsammans med maken Alexander Zaitsev. Isdansens blev också sovjetisk genom paret Gennadij Karponosov/Natalia Linitjuk, fyra i Innsbruck 1976.

Sarajevo 1984

Amerikanskan Scott Hamilton, världsmästare 1981, 82 och 83, var klar favorit bland herrarna och höll också för trycket även om kanadensaren Brian Orser åkte bäst i friåknningen. Lars Åkesson från Sverige kom på 17e plats av 23 åkare. På damsidan blev det åter östtyskt nu genom Katarina Witt. Hon gick upp i ledningen i kortprogrammet och var också bäst i friåknningen. En fotskadad Catarina Lindgren kom på 20e plats. I isdans handlade det bara om det fantastiska engelska paret Christopher Dean/Jayne Torvill. De charmade hela världen i friåknningen, där de åkte till Ravels "Bolero". I paråkning blev det regim-

byte sedan paret Rodnina/Zaitsev avslutat sin karriär. Nu segrade det sovjetiska paret Oleg Vasiljev/Jelena Valova.

Calgary 1988

Östtyskan Katarina Witt tog sin andra raka seger. Hon svarade för en fantastisk friåkning till George Bizets musik ur Carmen. Herrtävlingen blev en uppgörelse mellan Brian Boitano USA och hemmaåkaren "den ständige tvåan" Brian Orser. Boitano vann efter sitt livs friåkning. I paråkning blev det ryskt för sjunde gånger i rad, nu genom det unga paret Jekaterina Gordejeva, 16, och Sergej Grinkov, 21. I isdans gick segern också till Sovjet genom paret Andrej Bukin/Natalja Bestemjanova.

Albertville 1992

Viktor Petrenko skrev OS-historia när han som förste f d sovjetåkare vann guld i herrtävlingen. Viktor tävlade för EUN (förenade laget som utgjordes av 12 rådsrepubliker i det sönderfallna Sovjetunionen). Petrenko från Ukraina grundlade segern i den obligatoriska åkningen, som han genomförde i stort sett felfritt. EUN segrade också i både paråkning och isdans.

Damernas friåkning kännetecknades av många fall. Segrade gjorde amerikanskan Kristi Yamaguchi, trots ett fall. Men sen kom hon igen starkt. Hemmahoppet Surya Banaly utförde historiens första kvinnliga kvadrupel. Men hade sen för många missar och blev bara femma. Helené Persson från Sverige bröt. Detta var första OS utan obligatoriska figurer.

Lillehammer 1994

Här utspelades tidernas sk såpopera i den olympiska historien. Vid de amerikanska mästerskapen, som också var OS-uttagningar, blev storfavoriten Nancy Kerrigan överfallen och slagen med ett järnrör. Slaget var ämnat att krossa Kerrigans knä, men lyckligtvis drabbades hon "bara" av en lärskada. Utredningen visade att värste konkurrenten Tonya Hardings ex-make låg bakom överfallet. Båda flickorna fick tävla i Lillehammer och där var Kerrigan stor publikfavorit. Hon blev till slut tvåa. Segrade gjorde underbarnet Oksana Baiul, 16, från Ukraina. Tonya Hardings då? Jo, hon blev åtta. Under friåkningen gick snöningen på hennes skridsko upp! Hon fick åka om, men var chanslös. Den legendariska östtyskan, den fyrfaldiga världsmästaren och dubbla OS-mästaren Katarina Witt gjorde come back efter sex års proffskarriär och blev sju.

På herrsidan segrade Aleksej Urmanov från Ryssland. Ryskt blev det också i paråkning och isdans. Sverige hade ingen deltagare i tävlingarna

Nagano 1998

Tara Lipinski från USA blev tidernas yngste mästarinna i grenen. Hon var blott 15 år och åtta månader när hon säkrade guld i Japan. Hon slog därigenom Sonja Henies rekord från 1928 med två månader. Herrsegern gick till Ilja Kulik, Ryssland, sedan storfavoriten Elvis Stojkov, Kanada, ljunsskadats och inte kunde hoppa sina kvadrupar i friåkningen. I isdans blev det ryska paret Jevgenij Platov/Oksaka "Pasja" Gristjuk historiskt genom att som första par försvara ett OS-guld i grenen. Paråkningen blev också rysk genom paret Artur Dimitrev/Oksana Kazakova.

Skridskor vid Olympiska spel

Av Carl Erik Asplund

Jag begränsar denna olympiska genomgång till efterkrigsperioden S:t Moritz 1948 till Calgary 40 år senare d v s 1988

Hastighetsåkning kom med som olympisk gren redan från de första olympiska vinterspelen 1924 i Chamonix. Dessa spels olympiska status, åtminstone då det gäller hastighet och konståkning godkändes av ISU, Internationella Skridsko Unionen, först drygt två år senare. Vid Olympiska Spel tävlas det bara om distansseger. Ej sammanlagt som vid SM, EM och VM.

Vid de tredje vinterspelen i Lake Placid 1932 åktes alla distanser för första och hittills enda gången med sk "fellesstart" d v s gemensam start. Amerikanerna vann alla distanser och USA, Norge och Kanada delade på silver och bronsmedaljerna. Damskridsko kom med i olympiska sammanhang först vid de åttonde vinterspelen i Squaw Valley 1960. Ännu inga medaljplaceringar för våra flickor.

Bland de största-flesta medaljvinnarna på herrsidan finner man namn som trönderna Ivar Ballangrud med 7 medaljer varav 4 guld. Claes Thunberg Finland har också vunnit 7 medaljer, varav 5 guld, dock ett delat guld. Outstanding bland skridskons Stora står ändock amerikanen Erick Heiden som vid sin enda OS-start 1980 tog "full pott" och vann samtliga distanser, 5 st.

På damsidan som således kom med i OS-sammanhang först 1960. Är Sovjets Lidija Skoblikova värst med 6 guld vid två OS-starter 1960 och 1964 men flest medaljer har Östtysklands Karin Enke som under tre olympiska spel, 1980, 1984 och 1988 vann 3 guld, 4 silver och 1 brons, d v s totalt 8 medaljer. Samma antal medaljer har tyskan Gunda Niemann-Stirneman

Sovjet kom med i OS-sammanhang först 1956. Spordiskt hade man dessförinnan haft enstaka deltagare vid VM

t ex 50-talets trevlige ledare och tränare Kudratsjev. Som försökskaniner eller vad, blev vi svenskar efter Oslo-OS inbjudna till landskamp i Moskva i januari 1953. Vi svenskar fick storstryk av för oss helt okända sovjetåkare i 30 graders kyla på s k "glasmästaris". Sovjet presenterade då till vår förfäran färdiga storåkare i yppersta världsklass som Boris Schilkov och Oleg Gontjarenko . Rreturkampen samma vinter i Eskilstuna blev en helt annan historia. Eskilstuna bjöd på mesostis som Sovjetåkarna hade all möda i världen att bemästra. Vi svenskar ledde landskampen efter lördagstävlingarna och när förhållanden inte var bättre på söndag, ja då vägrade sovjetledarna att låta sina åkare fortsätta tävlingarna som officiell landskamp. Av hänsyn till de 12000 personer på läktarna som stod tåligt en timme eller två i väntar på att tävlingarna skulle börja fortsatte då tävlingarna dock med nedkortat program och utan landskampsstatus. Men visst vann vi svenskar det returmötet.

Sveriges olympiaskrinnare har vunnit 7 guldmedaljer fördelade på 5 åkare. Tre guld har Tomas Gustafson, två på 5000 m 1984 och 1988 och ett på 10000 m också det 1988! Övriga guldmedaljer, Åke Seyffart på 10000 m efter Göthe Hedlunds brons - vår första skridsko medalj i hastighetsåkning i S:t Moritz 1948. Så minns vi alla Sigge Erikssons heroiska guldkamp mot klockan och Kuppert i Misurina 1956. Minst lika minnesvärd och dramatisk var nästa guldkamp. Den i Innsbruck 1964 med Jonny Nilson som guldvinnare. Både Sigge 1956 och Jonny 1964 var därmed närmast självskrivna att få resp års Dagbladsmedalj. Siggas 1956 fö skrinnarsportens första! Så kom då "Stora Skrällen" vid OS i Grenoble 1968 med svenskar både på guld- och bronsplats på "svensk-distansen" 10000 m. Jonny Höglin vann guld och Örjan Sandler vann kanske mindre överraskande bronsmedaljen.

Sveriges skrinnare har tagit medalj vid varje Olympiskt Spel från S:t Moritz 1948 till Sapporo 1972. Inga OS-medaljer under mellanåren 1976 och 1980. Men så kom de lyckliga Tomas-åren 1984 och 1988. Tomas är unik i svensk skridsko även av en annan anledning då han är en av tre svenskar som vunnit två guldmedaljer vid ett och samma OS. Det skedde 1988 i Calgary då Tomas vann guld både på 5 och 10000 m. Övriga svenskar som klarat den bedriften är Toini Gustafsson och Ingemar Stenmark.

Svenska skrinnares medaljskörd under den lyckosamma efterkrigsperioden är hittills 16 medaljer. Därav 7 guld enligt tidigare här ovan gjorde redovisningar, 4 silver och 5 brons. Vår förste silvermedaljör var Åke Seyffart på 1500 m i S:t Moritz 1948. Nästa silvermedalj vann Sigge Eriksson i Misurina 1956 på 5000 m. 1972 i Sapporo var det vår dubbla världsrekordhållare Hasse Börjes som vann silvermedaljen på 500 m. Och så den fjärde silvermedaljen, den vanns som tidigare nämnts av Tomas Gustafsson på

5000m i Sarajevo 1984.

Våra 5 bronsmedaljer i tur och ordning. Första då som redan nämnts Göthe Hedlund i S:t Moritz 1948 på 500 m. Så till artikel författarens brons på 10000 m i Oslo 1952. I Squaw Valley 1960 så var det Kjell Bäckmans tur att på svenskdistansen 10000 m vinna brons med en tid som samtidigt och under några timmar var nytt världsrekord!! Som tidigare nämnts vann Örjan Sandler bronsmedaljer 1968 på 10000 m. Göran Claesson blev vår näste bronsmedaljör och det var i Sapporo 1972 på 1500 m . Göran bättre på att bli både europa- och världsmästare 1973 och europamästare 1974.

Glömda fyror i OS-sammanhang? Ja först då 1948 i S:t Moritz, Harry Jansson/Jangeneus försmädliga tiondel på 5000 m då Göthe tog tredjeplatsen. Nästa tiondels fyra blev sensationellt Hasse Wilhelmsson i Squaw Valley 1960 och vid samma OS men nu på 10000 m Ivar Nilsson som bara var 5 sekunder från klubbkamraten Kjell Bäckmans brons.

Andra stronga OS-insatser att minnas är t ex P O Brogrens femte plats på 1500 m vid OS i Squaw Valley 1960. Ett riktigt göreborgs-OS om man så får säga med tre Wegaskrinnare bland de fem bästa på någon distans. Det avslutningsvis då en av våra kvinnliga åkare, Christina Scherlings femte plats vid samma OS. Oturligt bara att våra flickor fick komma med i de olympiska lekarna först 1960.

De främsta vinterolympierna

Björn Dählie	Norge	Skidor 8-4-0
Ljubov Jegorova	Ryssland	Skidor 6-3-0
Kanin Enke-Kania	DDR	Skrids 3-4-1
Gunda Nieman Stirmeman	Tyskland	Skrids 3-4-1
Lidija Skoblikova	Ryssland	Skrids 6-0-0
Raisa Smetanina	Ryssland	Skidor 4-5-1
Sixten Jernberg	Sverige	Skidor 4-3-2
Galina Kulakova	Sovjet	Skidor 4-2-2
Ivan Ballangrud	Norge	Skrids 4-2-1
Clas Thunberg	Finland	Skrids 5-1-1
Bonnie Blair	USA	Skrids 5-0-1
Erik Heiden	USA	Skrids 5-0-0

Medaljer 1908 - 1998

	Guld	Silver	B rons
1 Norge	83	87	70
2 Sovjet/Ry	87	63	67
3 USA	59	59	40
8 Sverige	39	28	35

Sixten Jernberg - Vår främste vinterolympier

Av Claes G Bengtsson

Fyra guld, tre silver, två brons!

Den fantastiska medaljskörden åkte kraftkarlen Sixten Jernberg hem i skidspåren vid OS i Cortina 1956, Squaw Valley 1960 och i Innsbruck 1964. Med nio medaljer, sju individuella och två i stafett är Sixten som tävlade för Lima IF i Dalarna vår i särklass främste vinterolympier genom tiderna.

Sin första medalj erövrade Sixten på 30 km i Cortina 1956. Sixten ledde efter halva loppet men fick till slut ge sig för den urstarke finländaren Veikko Hakulinen, som hade Jernbergs tider att åka på. Hakulinen startade två minuter efter Sixten och var 24 sekunder före dalkarlen i mål.

“Jag har absolut ingenting att skylla på. Hakulinen var bättre“, kommenterade Jernberg sin första medalj.

Det blev silver även i Jernbergs andra start, nu på 15 km. Norrmannen Halgeir Brenden var helt överlägsen och slog Sixten med 35 sekunder. Genom en jättespurt lyckades Sixten bärga silvret tre sekunder före ryssen Pavel Koltsjin. Norrmannens preparering av skidorna kom att avgöra. Brenden hade satsat på bra glid, vilket visade sig vara riktig. Sixten på bra fäste.

“Det var absolut ingen vallningsmiss, men jag missbedömde banans profil“ kommenterade Sixten sitt andra raka silver.

Men på femmilen var det ingen som kunde hota Sixten. Han startade efter värste konkurrenten Veikko Hakulinen. Sixtens taktik var enkel.

“Jag skulle sälja mig dyrt. Det fick bära eller brista“.

Taktiken höll i den 20-gradiga kylan och i de hårda spåren. Efter en mil var Sixten 15 sekunder före finländaren, efter två mil var ledningen 30 och efter tre mil 38 sekunder, efter fyra mil 62 sekunder. I mål var Sixten hela 78 sekunder före Hakulinen, som blev silvermedaljör. Sverige hade tagit sitt första Olympiska skidguld sen i S:t Moritz 1948.

“Allting stämde perfekt. Ett sånt här lopp gör man nog aldrig mera om“ kommenterade Sixten sin första guldmedalj.

Men det skulle komma mera ...

Det blev även en bronsmedalj i Cortina. På stafetten 4 x 10 km. Startmannen Lennart “Lill-Järven“ Larsson hade otur att tappa ena skidan. Han måste stanna upp för att få fast den igen och där rök den svenska segerchansen. “Lill-Järven“ växlade först som sexa, men sen åkte trion Gunnar Samuelsson, Per-Erik Larsson och Sixten Jernberg, slut-

man, upp Sverige på bronsplats.

För sina insatser i Cortina erhöll Sixten Jernberg Svenska Dagbladets guldmedalj (delad med moderna femkamparen Lasse Hall).

Medaljer på hög höjd

Fyra år senare var det olympiska tävlingar på hög höjd i amerikansks Squaw Valley. Spelens första guldmedalj gick till Sverige. Tremilen på skidor inledde tävlingarna och det blev en daladuell om guldet. Sixten Jernberg hade dragit vinsten i lottdragningen. Från höga startnummer kunde han bevaka hela startfältet. Redan vid fem kilometer var Sixten 15 sekunder före tvåan, landsmannen Rolf Rämngård från Älvdalen. Den ledningen höll han in i mål, då skilde det 13 sekunder till Jernbergs fördel. Under slumilen var Sixten rejält trött, medan Rämngård åkte som en “furie“.

“Ytterligare fem minuters åkning och Rolf hade vunnit“ trodde en dödstrött guldmedaljör. På 15 kilometersloppet gick svenskarna ut stenhårt. Efter fem kilometer ledde Janne Stefansson före Jernberg och Rämngård. Men den öppningen var för tuff. I mål var den norske reserven Håkon Brusven först, tre sekunder före Sixten!

“Sekunderna räknas“ kommenterade Sixten sportsligt silvermedaljen.

I stafetten försvann en given svensk medalj på andra sträcken, sedan Lasse Olsson vunnit den första. Janne Stefansson kollapsade i ett motlut. Den höga höjden, 2000 meter ö h, knäckte honom. Han växlade först som sexa. Genom starka åkningar av “Lill-Järven“ Larsson på den tredje och Sixten på den fjärde sträckan kunde Sverige avancera till fjärde plats, tio sekunder efter Sovjet på bronsplats.

På femmilen blev Sixten bara femma. Vallan räckte bara i fyra mil. Det blev i stället dubbelt finskt genom Kalevi Hämäläinen och Veikko Hakulinen. Rolf Rämngård tog brons.

I Innsbruck 1964 gjorde Sixten sin tredje OS-start. Han fyllde 35 år under spelen, där skidåkningen ägde rum i Seefeld. På inledande 30 km startade Sixten en minut före den finske eleganten, tultjänstemannen Eero Mäntyranta. Redan efter 13 km fick Sixten höra “ur spår“. Mäntyranta var ikapp. Det påstås att Eero måste upprepa detta kommando innan Sixten gav upp. Mäntyranta åkte sedan iväg i sin eleganta stil och vann överlägset före Harald Grønningen, Norge. Janne Stefansson blev bäste svensk på fjärde plats. Sixten blev femma - 1.49 efter Mäntyranta. Det spekulerades nu om Sixtens Jernbergs internationell karriär var över. Hade åldern tagit ut sin rätt? Mäntyranta var bara 25 år. Men ännu var det inte färdigtävlat i Seefeld.

På 15 km gick det precis som på 30. Mäntyrinta vann före Grönningen. Men bronsmedaljen gick till Sixten Jernberg. Han var 7,4 sekunder från silver. Spåret var blött och sladdrigt och Sixten svarade för en viljeinsats.

Dubbelt firande

Femmilsloppet ägde rum dagen innan "gubben" Jernberg skulle fylla 35 år. Sixten startade 30 sekunder efter Mäntyrinta, som var ute efter sitt tredje raka guld. Knappast någon gav svensken en chans i den duellen men redan efter 10 km var han ifatt. Sixten lät sedan Mäntyrinta dra en km innan han stack förbi. När Sixten stannade och drack en klunk sockervatten passerade Mäntyrinta, men vid varvningen sade Sixten definitivt adjö till finnen. Efter halva sträckan ledde Kavlvi Hämäläinen, men han hade gått ut alldeles för hårt och sjönk som en sten i prislistan. På sista milen förlorade han nio minuter på svensken!

För Sixten gick det bara lättare och lättare på slutet och han stakade i mål mot sin största seger någonsin. I mål var han dryga minuten före tvåan Assar Rönnlund som tyvärr råkade ut för ett skidbrott. Det här var Sixtens 75:e femmil och första segern för säsongen. Den kunde inte ha kommit lämpligare. Dan därpå den 6 februari firade han både femmilssegern och sin 35-årsdag. Men ännu var det inte sluttävlavlat i olympiska sammanhang för Sixten. Två dar efter 35-årsdagen var det dags för stafetten. Efter första sträckan växlade Karl - Åke Asph som fyra, 22 sekunder efter ledande Finland. Sixten åkte andra sträcken, höll placeringen men Sverige var nu 32 sekunder efter ledande Sovjet. Sixten fick aldrig någon riktig fart på laggarna. Janne Stefansson på tredje sträckan avancerade en placering men fortfarande skilde 32 sekunder till ledande Sovjet. På den klassiska sista sträckan åkte Assar Rönnlund ikapp och förbi den ledande ryssen, Koltsjin. I mål var Assar och Sverige knappa åtta sekunder före Mäntyrinta och Finland. Sverige hade vunnit en klassisk stafettseger och Sixten erövrade därmed sitt fjärde OS-guld. Vid sina tre OS i rad gjorde Sixten sammanlagt 12 starter och var aldrig sämre än femma. En fantastisk prestation!

Sixten Jernberg var en viljemänniska, som alltid gav sitt yttersta. Hans motto både i tränings- och tävlingsspåret var "ge allt och kör tills du mår dåligt!".

Förutom sina OS-medaljer vann Sixten också fyra VM-guld, två på 50 km och två i stafett samt 15 individuella SM-tecken.

Vår mesta vinterolympier

Han brukade kallas "Bonden från Ekerö". Han bor i Kungsbärga längst ut på Svartsjölandet. I bobvärlden kallas han för Jätten.

Den 13 januari 1957 åkte han för första gången i en bobsleight. Han tände till på sporten under en vistelse i Gramisch-Pertenkirchen, där han var för att åka störtlopp. Vid en tävling fick han erbjudandet att åka med och det var starten på en lysande karriär. Han startade vid hemkomsten en bobsektion inom Djurgårdens IF. Men han började i en klubb som hette Sankt Erik. Han har flera SM i bob. Någon tränare har han aldrig haft. 1965 vann han ett av sina SM sedan han själv hyrt banan i Hammarstrand för att träna. Det var också han som började att använda sprinters i bobåkningen för att bli snabbast i starten - mycket viktigt i bob. Han byggde en träningsbana hemma på gården. I bobkretsar över hela världen är han känd. Vid en undersökning i Österrike visste 98 procent vem Ingemar Stenmark var och hela 72 procent visste vem bobåkaren Carl Erik Eriksson var.

Han har skrivit OS-historia. Sex gånger i följd har han deltagit i vinter-OS, 1964, 68, 72, 78, 80 och 84. Hans främsta OS-merit är en sjätte plats i två mans tillsammans med Jan Johansson i Innsbruck 1976.

Han började som passagerare och bromsare men från 1964 var han förare. Han tror inte det blir riktig fart på bobåkningen i Sverige förrän vi får ett OS i landet.

Carl Erik är född 1930. I OS har han placerat sig enligt följande:

1964: 11e i fyrmans och utgick i tvåmans

1968: 18e i tvåmans som styrman

1972: 6e i tvåmans, 11e i fyrmans - båda som styrman

1976: 9e i tvåmans, 16e i fyrmans - båda som styrman

1980: 15e i tvåmans, utgick i fyrmans - båda som styrman

1984: 19:e i tvåmans, 21a i fyrmans - båda som styrman

STIG NILSSON

Den Olympiska rörelsen

Bildandet

Den Internationella Olympiska Kommittén (IOK) bildades i Paris den 23 juni 1894 efter ett initiativ av fransmannen Pierre de Coubertin. En av de 13 ursprungliga medlemmarna var Viktor Balck (1844-1928) kallad "den svenska idrottens fader".

Grundläggande regler för IOK

De grundläggande reglerna för den Olympiska rörelsen finns i den Olympiska Chartersn.

Chartersn kan samtidigt sägas vara stadgar för IOK.

Av Chartersn framgår bland annat målet för den Olympiska

rörelsen.

”Målet för den Olympiska rörelsen är att bidra till byggandet av en fredlig och bättre värld genom utbildning av ungdom genom idrott utan diskriminering av någon och i den Olympiska andan, vilket kräver ömsesidig förståelse med en anda av vänskap, solidaritet och ärligt spel”.

Samt:

”Den Olympiska rörelsens aktivitet är ständigt fortgående och världsomfattande. Den når sin höjdpunkt vid sammanförandet av världens idrottsmän och idrottskvinor i den stora idrottsfestivalen - de Olympiska Spelen”.

IOK:s uppgift

IOK:s uppgift är att leda den Olympiska rörelsen.

Utöver IOK omfattar den Olympiska rörelsen de Internationella Förbunden (IF), de Nationella Olympiska Kommittéerna (NOC), Organisationskommittéerna för de Olympiska Spelen (OCOG), de nationella förbunden samt de personer som tillhör dessa - aktiva och ledare.

IOK:s organisation

De beslutande organen är:

Sessionen

Exekutivkommittén

Sessionen hålls som regel en gång per år.

Exekutivkommittén består av Presidenten, fyra vice-presidenter och sex övriga ledamöter. De sammanträder som regel fyra-fem gånger per år.

Den Olympiska Kongressen äger rum i princip vart åttonde år. En samlar IOK-ledamöter samt representanter för NOC:s och IF:s till ett gemensamt möte för diskussion om den Olympiska rörelsens framtida mål och medel.

Några begrepp

Olympiad

Perioden från och med ett sommar-OS till nästa.

Olympiska Spel

Tävlingar mellan individer och lag - men ej mellan nationer - som arrangeras vart fjärde år.

Sommar-OS inleder Olympiaden.

Vinter-OS inrymmer idrotter som utövas på is och snö.

Numreringen av OS är för sommar-OS i löpande ordning oberoende av avbrott med start från Aten 1896. För vinter-OS i den ordning de genomförs med start från Chamonix 1924.

I Sydney arrangeras de XXVII:e olympiadens spel och i Salt Lake City de XIX:e vinterspelen.

Olympiska symbolen

De fem sammanflätande ringarna i en färg eller i färgerna från vänster: blått, gult, svart, grönt och rött.

Den Olympiska symbolen representerar unionen av de fem kontinenterna och Olympiska Spelen.

Olympiska flaggan

En flagga med de Olympiska ringarna i sina fem färger på vit botten. Den presenterades för första gången av Pierre de Coubertin vid Pariskongressen 1914.

Olympiska mottot

Citius - Altius - Fortius (Snabbare - Högre - Starkare).

Olympiska hymnen

den av IOK vid sessionen i Tokyo godkända hymnen. Första gången den spelades var vid OS i Aten 1896.

Olympiska elden

Flamman som tänds i Olympia, Grekland.

Olympiska facklan

En fackla eller replik därav på vilken den Olympiska flammans brinner.

IOK:s ledamöter

IOK:s ledamöter väljs av IOK:s session.

Ett land får nu ha högst en medlem.

Efter IOK:s reformer som antogs 1999 ska IOK i framtiden bestå av

+70 individuella ledamöter

+15 representanter för den nationella olympiska kommittéerna

+15 representanter från internationella specialförbund

+15 aktiva representanter

Antalet medlemmar är i dag 126 och medelåldern är 58 år.

Presidenten väljs av sessionen för en ämbetsperiod av åtta år. Omval kan därefter ske i fyraårsperioder.

Sverige har hittills haft tio IOK-ledamöter inklusive Viktor Balck (medlem 1894-1921) och J. Sigfrid Edström som var President 1942-1952 (medlem 1921-1952).

För närvarande har Sverige två IOK-ledamöter, Gunilla Lindberg (1996-) och Arne Ljungqvist (1994-).

Tidigare ledamöter har varit Clarence von Rosen 1900-1948), Bo Ekelund (1948-1965), Gustaf Dryssen (1952-1970), Sven Thofelt (1970-1976), Matts Carlgren (1976-

1992) och Gunnar Ericsson /1965-1996).

Gunilla Lindberg valdes in i IOK:s exekutiv i samband med i Sydney 2000.

Vid kongressen i juli 2001 i Moskva valdes Jaques Rogge, Belgien, till ny IOK-president.

De Nationella Olympiska Kommittéerna

Antalet Nationella Olympiska Kommittéer var i mars 1999 200. 1990 var antalet 167.

De uppgifter som enligt den Olympiska Charteren åvilar de Nationella Olympiska Kommittéerna kan sammanfattas så här:

Utveckla och skydda den Olympiska rörelsen i landet.

Främja utvecklingen av elitidrott

Ha den exklusiva rätten beträffande deltagande i Olympiska Spel.

Välja den stad som får ansöka om att arrangera Olympiska Spel i landet.

Bevara sin självständighet.

De Olympiska Spelen

Grunden för val av en OS-ort är att en ansökan från den kandiderande orten med godkännande av den Nationella Olympiska Kommittén.

Vidare måste vederbörande lands regering garantera att spelen kan genomföras i enlighet med den Olympiska Charteren.

Val äger rum vid IOK:s session sju år före aktuellt år för genomförande.

När valet är klart ger IOK uppdrag till den nationella Olympiska Kommittén och värdorten att organisera OS.

Efter den senaste tidens händelser och oegentligheter som uppdagats i samband med Salt Lake City's kampanj för vinter-OS 2002 förändras valproceduren för vinterspelen 2006. En kommitté bestående av åtta IOK-ledamöter som väljs av sessionen, tre aktiva och en representant från ett NOC och ett specialförbund tog ut två finalstäder som sessionen i Seoul i juni röstade om.

Inga IOK-ledamöter tillåts att besöka kandidatstäderna.

Vid en extra session i slutet av 1999 kommer IOK att lägga fram nya regler för valproceduren och även andra reformeringar av IOK.

Olympiska idrotter

För att inkluderas på det Olympiska programmet måste en idrott uppfylla följande villkor:

+ För sommar-OS vara "widely practiced" av män i minst 75 länder på fyra kontinenter och av kvinnor i minst 40 länder på tre kontinenter.

+ För vinter-OS vara "widely practiced" av män och kvinnor i minst 25 länder och tre kontinenter.

+ Vara godkänd för införande minst sju år före aktuellt OS.

För en disciplin t ex alpin skidåkning som är en del av en idrott och bestående av en eller flera grenar gäller samma regler som för en idrott.

För en gren som t ex störtlopp herrar gäller följande:

+ Att den måste ha en godkänd internationell nivå både antalsmässigt och geografiskt samt ha förekommit minst två gånger på världs- eller kontinentmästerskap.

+ En gren kan tillåtas bli införd fyra år före aktuellt OS.

Utöver dessa villkor kan tilläggas:

+ Idrotter, discipliner eller grenar som väsentligen är beroende av mekanisk kraft/motorer kan inte accepteras.

+ En enskild gren kan inte samtidigt ges både individuell- och lagplacering, d.v.s. flera medaljer kan inte utdelas för samma prestation.

+ Idrotter, discipliner och grenar som inte uppfyller de grundläggande reglerna kan trots detta efter beslut av IOK få vara kvar å det Olympiska programmet för den Olympiska traditionens skull.

Deltagarregler

Den grundläggande regeln är "Eligibility Code", tidigare populärt kallad amatöregeln. Den innebär:

Varje Internationellt förbund fastställer den egna sportens deltagarregler i enlighet med de Olympiska Charteren. Dessa deltagarregler ska godkännas av IOK.

Ansvaret för tillämpningen av deltagarreglerna ligger hos de Internationella förbunden, de till dem anslutna nationella specialförbunden och de Nationella Olympiska Kommittéerna inom respektive ansvarsområde.

Alla deltagare i Olympiska Spel ska:

+ respektera fair-play och icke-våld samt uppträda enligt det på tävlingsbanorna

+ vägra utnyttja ämnen eller utföra handlingar som ej tillåts i IOK:s eller IF:s regler

+ respektera och i alla hänseenden åtfölja IOK:s Medical Code.

Ingen deltagare i Olympiska Spel får tillåta sin person, sitt namn, foto eller idrottsliga kunskande utnyttjas för reklamändamål under de Olympiska Spelen.

Anmälan till deltagande i Olympiska Spel får inte vara villkorligt av någon finansiell överenskommelse.

Svenska medaljörer i vinter-OS

Skidskytte:

20 km (1960-)

1960	Guld	Klas Lestander
1972	Brons	Lars Göran Arwidson
1992	Brons	Mikael Lövgren

4 x 7,5 km (1968-)

1968	Brons	Lars Göran Arwidson, Tore Eriksson, Olle Petrusson, Holmfrid Olsson
1992	Brons	Ulf Johansson, Leif Andersson, Tord Wiksten, Mikael Löfgren

Konståkning (1908-)

1908	Guld	Ulrich Salchow
	Silver	Richard Johansson
	Brons	Per Thorén
1920	Guld	Gillis Grafström
1924	Guld	Gillis Grafström
1928	Guld	Gillis Grafström
1932	Silver	Gillis Grafström
1920	Guld	Magda Juhlin
	Silver	Svea Norén
1936	Brons	Vivi-Anne Hultén

Ishockey (1920-)

1928	Silver	Tre Kronor
1952	Brons	Tre Kronor
1964:	Silver	Tre Kronor
1980:	Brons	Tre Kronor
1984:	Brons	Tre Konor
1988:	Brons	Tre Kronor
1992	Silver	Tre Kronor
1994:	Guld	Tre Kronor

Skidor

Slalom (1948-)

1956	Brons	Stig Sollander
1980	Guld	Ingemar Stenmark

Storslalom (1952-)

1976	Brons	Ingemar Stenmark
1980	Guld	Ingemar Stenmark

Super G (1988-)

1988	Brons	Lars Börje Eriksson
------	-------	---------------------

Storslalom damer

1992	Guld	Pernilla Wiberg
------	------	-----------------

Kombination damer

1994	Guld	Pernilla Wiberg
------	------	-----------------

Störtlopp damer

1998	Silver	Pernilla Wiberg
------	--------	-----------------

Längdåkning

10 Km (1992-)

1992	Brons	Christer Majbäck
------	-------	------------------

18 km (1924-52) och 15 km (1956-88)

1932	Guld	Sven Utterström
	Silver	Axel Wikström
1936	Guld	Erik Larsson
1948	Guld	Martin Lundström
	Silver	Nils Östensson
	Brons	Gunnar Eriksson
1956	Silver	Sixten Jernberg
1960	Silver	Sixten Jernberg
1964	Brons	Sixten Jernberg
1968	Brons	Gunnar Larsson
1972	Guld	Sven Åke Lundbäck
1980	Guld	Thomas Wassberg
1984	Guld	Gunde Svan

30 Km (1956-)

1956	Silver	Sixten Jernberg
1960	Guld	Sixten Jernberg
	Silver	Rolf Rängård
1984	Brons	Gunde Svan

50 km (1924-)

1928	Guld	Per Erik Hedlund
	Silver	Gustav Jonsson
	Brons	Volger Andersson

1936	Guld	Elis Wiklund
	Silver	Axel Wikström
	Brons	Nils Englund
1948	Guld	Nils Karlsson
	Silver	Harald Eriksson
1956	Guld	Sixten Jernberg
1960	Brons	Rolf Rämgård
1964	Guld	Sixten Jernberg
	Silver	Assar Rönnlund
1976	Brons	Benny Södergren
1984	Guld	Thomas Wassberg
	Silver	Gunde Svan
1988	Guld	Gunde Svan

1998 Silver Niklas Jonsson

4 x 10 km (1936-)

1936	Brons	John Berger, Erik Larsson, Artur Häggblad, Martin Matsbo
1948	Guld	Nils Östensson, Nils Täpp, Gunnar Eriksson, Martin Lundström
1952	Brons	Nils Täpp Sigurd Andersson, Enar Josefsson, Martin Lundström
1956	Brons	Lennart Larsson, Gunnar samuelsson, Per Erik Larsson Sixten Jernberg
1964	Guld	Karl Åke Asp, Sixten Jernberg, Janne Stefansson, Assar Rönnlund
1968	Silver	Jan Halvarsson, Bjarne Andersson, Gunnar Larsson, Assar Rönnlund
1984	Guld	Thomas Wasberg, Benny Kohlberg, Jan Ottosson, Gunde Svan
1988	Guld	Jan Ottosson, Thomas Wassberg, Gunde Svan Torgny Mogren

Nordisk Kombination (1924-)

1948	Brons	Sven Israelsson
1956	Silver	Bengt Eriksson

Backhoppning (1924-)

1948	Silver	Sven Eriksson
1952	Brons	Karl Holmström

Längdloppning damer

5 km (1964-)

1968 Guld Toini Gustafsson

10 km (1952-1988)

1956	Brons	Sonja Edström
1968	Guld	Toini Gustafsson

3 x 5 Km (1956-72) och 4 x 5 km (1976-)

1956	Brons	Irma Johansson, Anna Lisa Eriksson, Sonja Edström
1960	Guld	Irma Johansson, Britt Strandberg, Sonja Edström-Ruthström
1964	Silver	Barbro Martinsson, Britt Strandberg, Toini Gustafsson
1968	Silver	Britt Strandberg, Toini Gustafsson, barbro Martinsson

Skridskor

500 m (1924-)

1972 Silver Hasse Börjes

1500 m (1924-)

1948	Silver	Åke Seyffart
1972	Brons	Göran Claesson

5000 m (1924-)

1948	Brons	Göte Hedlund
1956	Silver	Sigge Eriksson
1984	Guld	Tomas Gustafsson
1988	Guld	Tomas Gustafsson

10 000 m (1924-)

1948	Guld	Åke Seyffart
1952	Brons	Carl Erik Asplund
1956	Guld	Sigge Eriksson
1960	Brons	Kjell Bäckman
1964	Guld	Jonny Nilsson
1968	Guld	Johnny Höglin
	Brons	Örjan Sandler
1984	Silver	Tomas Gustafsson
1988	Guld	Tomas Gustafsson

Curling

Damer

1998	Brons	Elisabeth Gustafsson, Margaretha Lindahl, Louise Marmont, Katarina Nyberg, Elisabeth Persson
------	-------	--

Sveriges första
och enda
ANTIKVARIAT
med special-
inriktning på
IDROTT

SÄLJER och KÖPER

allt antikvariskt material
med idrottsanknytning:

böcker, tidskrifter, tidningar,
vykort, samlarbilder, program,
klubbnålar, autografer etc.

Svenskt och utländskt.

Besöksadress: Grimstagatan 170, Vällingby.

Öppet måndag-fredag 09.00-17.00

Lördagar 10.00-14.00 (ej juni, juli).

Tel. 08-739 09 71. Fax. 08-739 14 73.

Postadress: Box 181, 162 11 Vällingby